

KAUNIAISTEN VARHAISKASVATUS JA OPETUS

Arviointiraportti 2022–2023

Kauniaisten kaupunki
Grankulla stad

Sisällysluettelo

1 Tausta	3
2 Keskeiset arviointitulokset	4
2.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointi.....	4
2.1.1 Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelma (henkilöstön itsearviointi)	4
2.1.2 Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskysely 2022.....	6
2.1.3 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstön hyvinvointikysely	8
2.2 Perusopetuksen arviointi.....	9
2.2.1 Karvin ruotsin kielen B1-oppimäärän oppimistulosten arviointi perusopetuksen päättövaiheessa	9
2.2.2 FUNA-arviointi (Functional numerasy assessment)	14
2.2.2 Kansainvälinen lasten lukutaitotutkimus, PIRLS 2021	15
2.2.3 Iltapäivätoiminnan arviointi	16
2.2.4 Henkilöstökysely.....	16
2.3 Lukiokoulutuksen arviointi	17
2.3.1 Lukioiden tilastoja.....	17
2.3.3 Pääkaupunkiseudun opiskelijakysely, lukion 2. luokkalaiset.....	18
2.4 Hyvinvoinnin seuranta.....	25
2.4.1 Move! -liikuntamittaus	25
2.4.2 Kouluterveyskysely	37
2.4.3 Opetushenkilöstön hyvinvointikysely 2023.....	37
2.5 Digitalisaation seuranta.....	37
2.5.1 Oppika.....	38
2.5.2 Opeka.....	42
3 Lopuksi.....	44
Keskeisiä kehittämisteemoja ja toimenpiteitä arviointitulosten pohjalta	44
Tulevia arviointeja	51
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelot	52

1 Tausta

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 24 §:n, perusopetuslain (628/1998) 21 §:n ja lukiolain (714/2018) 56 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee arvioida antamaansa koulutusta sekä osallistua ulkopuoliseen arviointiin. Koulutuksen arvioinnin tarkoituksena on tukea koulutuksen kehittämistä ja parantaa oppimisen edellytyksiä. Arviointien keskeiset tulokset on julkistettava.

Kauniaisten opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnat hyväksyivät Kauniaisten varhaiskasvatuksen ja opetuksen arviointisuunnitelman (SUUS 15.12.2020 § 82 ja SOVV 20.01.2021 § 7). Suunnitelman lisäksi toivottiin vuosittain valiokunnassa hyväksyttävää arviointiraporttia, johon kootaan arviointien keskeiset tulokset.

Tähän arviointiraporttiin on koottu keskeiset arviointien ja erilaisten kyselyjen tulokset sekä keskeisten toimintojen arviointia lukuvuodelta 2022–2023 varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa.

Tämä arviointiraportti on järjestyksessään kolmas. Kauniaisten varhaiskasvatuksen ja opetuksen arviointien keskeiset tulokset koottiin ensimmäistä kertaa yhteen raporttiin syksyllä 2021. Jatkossa tullaan vuosittain julkaisemaan arviointiraportti vuoden aikana toteutetuista arvioinneista ja niiden keskeisistä tuloksista.

Kauniaisten opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnissa (SOVV 09.06.2022 ja SUUS 02.06.2022) hyväksyttiin toimintasuunnitelmat valtuustokaudelle 2023–2025. Yhdeksi tavoitteeksi toimintasuunnitelmissa asetettiin arviointiraportin kehittäminen. Arviointiraporttia tullaan kehittämään vuosien saatossa, esimerkiksi arviointitulosten seurantaan liittyen, jotta vahvistetaan arviointi- ja kehittämistoiminnan suunnitelmallisuutta ja tavoitteellisuutta.

Varhaiskasvatuksessa on kehitetty vuoden 2022 aikana uutta arviointityökalua osana varhaiskasvatuksen tuen uudistamisen -hanketta 2022–2023. Arviointityökalun avulla arvioidaan, miten hyvin kaikki lapset pääsevät mukaan varhaiskasvatuksen toimintaan, eli miten inklusiivista ja kaikille sopivaa varhaiskasvatus on. Työkalu koostuu arviointiosioista, jotka auttavat havainnoimaan, tunnistamaan ja arvioimaan pedagogisen toiminnan kehittämiskohteita. Inklusiivisen varhaiskasvatuksen toteutumista tarkastellaan seitsemän eri osa-alueen kautta. Työkalu toimii pohjana pedagogiselle keskustelulle sekä myös kehittämistavoitteiden asettamiselle.

Lisäksi sivistystoimen kaikissa yksiköissä aletaan syksystä 2023 alkaen toteuttaa sisäistä auditointia toiminnan kehittämisen työvälineenä.

2 Keskeiset arviointitulokset

Kauniaisissa jokaisella varhaiskasvatusyksiköllä ja koululla on varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiolain mukaista itsearviointia. Koko sivistystoimen osalta kehitetään jatkuvasti arviointia, palautejärjestelmää, mittareita ja seurantaa. Koulujen ja varhaiskasvatuksen arviointi- ja kehittämistoiminnassa hyödynnetään myös pääkaupunkiseudun yhteisiä arviointihankkeita ja muuta ulkoista arviointia ja vertaisarviointeja.

Arviointitoiminnan periaatteena on, että se on luotettavaa, läpinäkyvää ja avointa. Arviointituloksia käsitellään eettisesti ja tietosuojaperiaatteita noudattaen. Yksityisyyden suojaan perustuen sisäisten, itsearviointitulosten avoimia vastauksia ei julkaista sellaisenaan, vaan niistä tehdään yhteenveto. Tulokset suljetuista kysymyksistä (väitteet) on kuvattu raportissa keskiarvoina. Ulkoisista arviointituloksista (kuten Karvi) on tehty koonti raporttiin.

Seuraavaksi esitellään keskeisiä tuloksia arvioinneista, joita on tehty lukuvuoden 2022–2023 aikana varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta esitellään kaupungin oman arviointiohjelman syksyn 2022 ja kevään 2023 tuloksia sekä pääkaupunkiseudun asiakaskyselyn tuloksia syksyltä 2022. Perusopetuksen tuloksissa kuvataan tuloksia kansallisesta Karvin ruotsin kielen arvioinnista sekä lukutaitoa ja matematiikan taitoa mittaavasta FUNA-arvioinnista ja kansainvälisestä PIRLS lukutaitotutkimuksesta. Lukioiden osalta raportissa esitellään lukiokohtaisia tilastoja mm. hakijamääristä sekä pääkaupunkiseudun lukiolaiskyselyn tuloksia. Raportissa esitellään myös lasten ja nuoren liikuntatutkimuksen (Move!) tuloksia sekä opetushenkilöstön hyvinvointikyselyn tuloksia. Lisäksi raportin loppupuolella kuvataan digitalisaation tilannetta ja osaamisen arviointeja. Loppuun on koottu tuloksista nousseista keskeisistä teemoista yhteenvetoa.

2.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arviointi

2.1.1 Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelma (henkilöstön itsearviointi)

Kauniaisissa varhaiskasvatuksen henkilöstö tekee itsearvioinnin kaksi kertaa vuodessa, syksyllä ja keväällä. Arvioinnin tavoitteena on toiminnan jatkuva kehittäminen itsereflektion kautta.

Henkilöstön tavoitteellinen ja suunnitelmallinen itsearviointi on keskeisessä asemassa varhaiskasvatuksen laadun ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Arvioinnin kohteena voi olla muun muassa henkilöstön vuorovaikutus lasten kanssa, ryhmässä vallitseva ilmapiiri, pedagogiset työtavat, toiminnan sisältö tai oppimisympäristöt. Lapsen tuen toteutuminen on keskeinen arvioinnin kohde.

Kauniaisten arviointiohjelma perustuu Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvin) julkaisuun ”Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset” (Karvi julkaisut 24:2018). Siinä on määritelty varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijät ja niitä kuvaavat indikaattorit. Kauniaisten varhaiskasvatuksen johto asettaa näiden pohjalta vuosittain kolme arvioitavaa indikaattoria (aiemman viiden indikaattorin sijaan). Lisäksi tiimit valitsevat omavalintaisen yhden arvioitavan indikaattorin.

Varhaiskasvatussyksiköiden johtajat tuottavat varhaiskasvatuksen johdolle koosteen johtamansa yksikön arvioinnin tuloksista ja kehittämiskohteista sekä kehittämisen tavoista. Lisäksi kukin varhaiskasvatussyksikkö julkistaa keskeiset arvioinnin tulokset esim. verkkosivuillaan.

Sähköinen arviointiportaali Valssi otetaan käyttöön vuonna 2023 tai 2024.

Seuraavaan taulukkoon on koottu yhteenveto toiminnan arvioinnin tuloksista syksyltä 2022 ja keväältä 2023 Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelman mukaisesti.

Taulukko 1. Kauniaisten varhaiskasvatussyksiköiden arviointien yhteenveto: syksy 2022 ja kevät 2023

LAADUN PROSESSITEKIJÄT	INDIKAATTORI (indikaattorinumero)	NUMEERINEN ARVIINTI 1 – 4 (1 = ei toteudu lainkaan, 4 = toteutuu täysin)	
Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt	Henkilöstö rakentaa päivittäiset siirtymätilanteet joustaviksi ja johdonmukaisiksi siten, että päivän kokonaisuus muodostuu lapsen hyvinvointia ja oppimista tukevaksi. (14)	SYKSY 2022: Ryhmien arviot sijoittuivat 3–3,5 arvosanan välille.	KEVÄT 2023: 3–4
Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla	Varhaiskasvatussyksikön johtaja vastaa yksiköidensä pedagogiikan tavoitteellisesta ja suunnitelmallisesta johtamisesta, arvioinnista ja kehittämisestä sekä henkilöstön työssä oppimisen mahdollistamisesta. Pedagogiikan johtaminen toteutuu varhaiskasvatuksen opettajien tuella ja koko henkilöstöä osallistaen. (15)	SYKSY 2022: Ryhmien arviot sijoittuivat 2,7–4 arvosanan välille.	KEVÄT 2023: 2,3–4
Vertaisvuorovaikutus ja ryhmän ilmapiiri	Henkilöstö varmistaa, että jokaisella lapsella on hyvä olla varhaiskasvatuksessa. Lapset kokevat tulevansa kuulluksi sekä arvostetuiksi sellaisina kuin ovat. (20)	SYKSY 2022: Ryhmien arviot sijoittuivat 3–4 arvosanan välille.	KEVÄT 2023: 3–4

Henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus	Henkilöstö rakentaa luottamukseen, arvostukseen ja kunnioitukseen perustuvaa ammatillista vuorovaikutusta osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria. (22)	SYKSY 2022: Ryhmien arviot sijoittuivat 2–3 arvosanan välille.	KEVÄT 2023: 3–4
ARVIOINTIEN YHTEENVETO (keskeisiä huomioita yksiköistä) - Lasten osallisuuden kiinnitetään erityistä huomiota, pyritään myös osallistamaan perheitä ja keräämään palautetta. - Ulkopedagogiikkaa on kehitetty ja pyritään lisäämään toiminnassa. - Yhteinen pedagoginen linja kehittyy hyvin. - Suunnitelmien ja palaverirakenteiden noudattaminen on pääosin sujunut, mutta toisinaan henkilöstövaje vaikeuttaa toteutusta. - Lasten siirtymätilanteet ovat sujuvoituneet. - Ryhmän yhteenkuuluvuus on vahvistunut. - Haasteina yhdenmukainen linja yksikössä ja valmistautuminen siirtymiseen. - Parannettavaa vielä tiedonkulussa. - Kielen rikastumisessa on onnistuttu hyvin.			
TOIMENPITEET JATKOSSA (ARVIOINTIEN POHJALTA)			
Lapsilähtöisen, positiivisen pedagogiikan kehittäminen: - Kiinnitetään erityishuomiota ryhmäytymisessä kesken kauden aloittavien lasten kohdalla. - Tuetaan lasten osallisuutta, esim. osallistaminen päivän ohjelman ideoimiseen, lasten näkemyksiä kuunnellaan ja tuetaan. - Jatketaan pienryhmätoimintaa. - Luodaan kielen kehitystä ja kielen rikastamista tukevia käytäntöjä. - Korostetaan positiivista puhetaapaa. Strukturoitu toiminta, tiedonkulku ja yhteistyö: - Osallistetaan perheitä yhteiseen suunnitteluun. - Selkeytetään viestintää ja varmistetaan informaation kulku säännöllisillä tiimikokouksilla. - Lisätään yhteistyötä naapuriryhmän kanssa retkien, juhlien ja leikkihetkien osalta.			

2.1.2 Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen asiakaskysely 2022

Kyselyn tavoitteena oli saada huoltajien ja lapsien arvio oman varhaiskasvatus-/esiopetuspaikkansa toiminnasta ja sen kautta kaupunkien varhaiskasvatus- ja esiopetustoiminnasta. Tiedonkeruu toteutettiin sähköisenä kyselynä loka-marraskuussa 2022. Kohderyhmän muodostivat Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikkojen palvelujen piirissä olevat huoltajat ja lapset.

Asiakaskyselyyn vastasi yhteensä 17 374 huoltajaa. Tutkimus on seuranta vuoden 2020 toteutukselle, johon vastasi 15 269 huoltajaa. Kauniaisista tutkimukseen osallistui 240 huoltajaa (vuonna 2020 192 huoltajaa).

Kuten vuonna 2020, Kauniaisten varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen yleisarvosanaksi annettiin kouluarvosana-asteikolla 9.2, mikä on erinomainen tulos.

Taulukko 2. PKS-asiakaskyselyn 2022 väittämien arviointi, Kauniaisten kehitys vuodesta 2020 vuoteen 2022

	2020	2022	Muutos
	n=192	n=240	
1. Lapseni viihtyy hyvin	6,5	6,4	-0,1
2. Minut kohdataan huoltajana arvostavasti ja ystävällisesti	6,7	6,7	0,0
3. Saan henkilökunnalta riittävästi tietoa siitä, miten lapseni päivä on sujunut	6,1	6,3	0,2
4. Viestintä ajankohtaisista asioista on riittävä ja luotettavaa	6,2	6,3	0,1
5. Lapseni turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehditaan hyvin	6,5	6,5	0,0
6. Lapsellani on kavereita varhaiskasvatus- tai esiopetuspaikassa	6,4	6,4	0,0
7. Lapsen vasu:a tai leops:ia koskevassa keskustelussa sovitut asiat ja toimintatavat toteutuvat lapseni varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa	6,3	6,3	0,0
8. Varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa hyödynnetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä varhaiskasvatuspaikan lisäksi	6,2	6,3	0,1
9. Lapsellani on mahdollisuus monipuoliseen toimintaan ja leikkiin	6,5	6,5	0,0
10. Lapseni vahvuudet, tarpeet ja mielenkiinnon kohteet huomioidaan toiminnassa	6,2	6,2	0,0
11. Lapsellani on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja sisältöön	5,5	5,5	0,0
12. Minulla on mahdollisuus esittää toiveita ja antaa palautetta lapseni ryhmän toimintaan	6,3	6,3	0,0
13. Antamani palautteet, ideat ja toiveet on huomioitu	6,0	6,0	0,0

- Suurin osa vastaajista kokee digitaalisen osaamisensa riittäväksi (35 % täysin samaa mieltä, 39 % osittain samaa mieltä).
- Enemmistö (70 %) kokee pystyvänsä hallitsemaan stressitasoaan kohtuullisesti.
- Noin puolet vastaajista on osittain tai täysin samaa mieltä (65 %) siitä, että kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti työyhteisössä.
- Suurin osa vastaajista ilmoittaa voivansa yleisesti hyvin (48 % täysin samaa mieltä, 43 % osittain samaa mieltä).
- Enemmistö (74 %) kokee palautuvansa työstään.

Yhteenvedona näistä tuloksista näyttää siltä, että suurin osa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilöstöstä kokee työnsä mielekkääksi ja on tyytyväinen terveyteensä. Kuitenkin tilojen ja keskittymisen osalta on parannettavaa, ja osa vastaajista kokee tarvetta paremmalle tuelle esihenkilöiltään. Stressinhallintaa ja digitaalista osaamista tulisi myös mahdollisesti parantaa. Työyhteisön tasa-arvoisuus on koettu vaihtelevasti, ja se saattaa vaatia tarkempaa tarkastelua. Yleisesti ottaen, yleinen hyvinvointi vaikuttaa olevan hyvä, ja suurin osa vastaajista on tyytyväisiä työhönsä ja terveyteensä.

2.2 Perusopetuksen arviointi

2.2.1 Karvin ruotsin kielen B1-oppimäärän oppimistulosten arviointi perusopetuksen päättövaiheessa

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) arvioi maaliskuussa 2022 B1-ruotsin oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa olevilla 9. vuosiluokan oppilailla. Arviointi toteutettiin digitaalisesti verkkoselaimen välityksellä. Arviointiin osallistui Kauniaisista Kasavuoren koulusta 69 oppilasta.

Arvioinnissa selvitetään, missä määrin oppilaat saavuttavat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (Opetushallitus 2014) kuvatut hyvän osaamisen kriteerit (kouluarvosana 8), ja mitkä oppilaan taustatekijät ovat yhteydessä osaamiseen. Oppilaan taitoa tulkita tekstejä arvioitiin kuullun ja luetun ymmärtäminen tehtävillä, taitoa tuottaa tekstejä ja taitoa toimia vuorovaikutuksessa puhumis- ja kirjoitustehtävillä. Arvioinnissa käytetyt tehtävät olivat erityyppisiä monivalinta- ja tuottamistehtäviä.

Arvioinnin tuloksia raportoitaessa koulujen tuloksia verrataan valtakunnalliseen keskiarvoon. Mikäli koulusta osallistui arviointiin tai johonkin sen osa-alueeseen alle kolme oppilasta, ei koulun tuloksia raportoida anonyymiteetin vuoksi.

Koulun tulosta verrataan otoksen tulokseen sanallisella *asteikolla selvästi parempi / hieman parempi / samantasoinen / hieman heikompi / selvästi heikompi*.

Seuraavassa taulukossa esitellään tarkemmin Kasavuoren koulun keskimääräiset tulokset eri sisältöalueissa sekä tulokset suhteessa taustamuuttujiin: sukupuoliin, S2-taustaan sekä kolmiportaiseen tukeen (erityinen tuki).

Kouluarvosanat rinnastetaan taitotasoihin seuraavasti:

Taitotaso	Kouluarvosana
A1.1	5
A1.2	7
A1.3	8

Taulukko 3. Kasavuoren koulun oppilaiden tulokset B1-ruotsin oppimistulosarvioinnissa 2022

	<i>Taito tulkita tekstejä: kuullun ja luetun ymmärtäminen</i>	<i>Taito tuottaa tekstejä: puhuminen ja kirjoittaminen</i>
Kielitaito sisältöalueittain (n = 57–69) ¹	Kasavuoren koulun oppilaat menestyivät keskimäärin hieman paremmin kuin otoksen oppilaat. Kuullun ymmärtäminen: 47,1 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Luetun ymmärtäminen: 37,7 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.	Kasavuoren koulut oppilaat suoriutuivat keskimäärin selvästi paremmin kuin otoksen oppilaat. Puhuminen: 78,9 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Kirjoittaminen: 61,4 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.
Oppilaiden kielitaito suhteessa taustamuuttujiin	<i>Taito tulkita tekstejä: kuullun ja luetun ymmärtäminen</i>	<i>Taito tuottaa tekstejä: puhuminen ja kirjoittaminen</i>
Tyttöjen kielitaito (n = 28-35)	Kasavuoren koulun tytöt menestyivät kuullun ymmärtämisen tehtävissä keskimäärin hieman paremmin kuin otoksen tytöt. Luetun ymmärtämisen tehtävissä he menestyivät samantasoisesti kuin otoksen tytöt. Kuullun ymmärtäminen: 50 % tytöistä suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Luetun ymmärtäminen: 37,1 % tytöistä suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.	Puhumistehtävissä Kasavuoren koulun tytöt menestyivät keskimäärin selvästi paremmin kuin otoksen tytöt. Kirjoitustehtävissä he suoriutuivat hieman paremmin kuin otoksen tytöt. Puhuminen: 79,3 % tytöistä suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Kirjoittaminen: 57,1 % tytöistä suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.

¹ Raportoidut vastaajamäärät vaihtelevat eri sisältöalueissa ja tehtävissä muun muassa siksi, että kaikki oppilaat eivät välttämättä ole vastanneet kaikkiin tehtäviin.

Poikien kielitaito (n = 28-34)	Kasavuoren koulun pojat menestyivät sekä kuullun ymmärtämisen että luetun ymmärtämisen tehtävissä keskimäärin hieman paremmin kuin otoksen pojat. Kuullun ymmärtäminen: 44,1 % pojista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Luetun ymmärtäminen: 38,2 % pojista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.	Sekä puhumis- että kirjoitustehtävissä Kasavuoren koulun pojat keskimäärin selvästi paremmin kuin otoksen pojat. Puhuminen: 78,5 % pojista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Kirjoittaminen: 65,5 % pojista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.
S2-oppilaiden kielitaito² (n=6)	Kasavuoren koulun S2-oppilaat menestyivät sekä kuullun ymmärtämisen että luetun ymmärtämisen tehtävissä keskimäärin samantasoisesti kuin otoksen S2-oppilaat. Kuullun ymmärtäminen: 16,7 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Luetun ymmärtäminen: 16,7 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.	Kasavuoren koulun S2-oppilaat menestyivät puhumistehtävissä keskimäärin selvästi paremmin kuin otoksen S2-oppilaat. Pitkissä kirjoitustehtävissä he suoriutuivat keskimäärin hieman paremmin kuin otoksen S2-oppilaat. Puhuminen: 66,6 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Kirjoittaminen: 33,3 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.
Erityisen tuen kielitaito (n= 2-5)	Kasavuoren koulun erityisen tuen oppilaat menestyivät sekä kuullun ymmärtämisen että luetun ymmärtämisen tehtävissä keskimäärin hieman paremmin kuin	Puhumistehtävissä Kasavuoren koulun erityisen tuen oppilaat menestyivät keskimäärin selvästi

² ”Erot S2-oppilaiden ja ei-S2-oppilaiden ruotsin kielen osaamisessa vaihtelivat osataidoittain. Erot olivat pieniä puhumistehtävissä ja keskisuuria kirjoitustehtävissä. Suurimmat erot havaittiin kuullun ja luetun ymmärtämistehtävissä. Ymmärtämistehtävissä suomen kielen osaamisen merkitys saattoi korostua siksi, että niissä oli puhumis- ja kirjoitustehtäviä enemmän luettavaa suomen kielellä ja oppilaan piti myös vastata kysymyksiin suomeksi.” (ote Karvin raportista ”A-ruotsin oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa 2022”, julkaisu 24:2023)

	otoksen erityisen tuen oppilaat. Kuullun ymmärtäminen: 20 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Luetun ymmärtäminen: 20 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli.	paremmin kuin otoksen erityisen tuen oppilaat. Puhuminen: 33,3 % oppilaista suoriutui kouluarvosanalla 8 tai yli. Kirjoittaminen: otos liian pieni tulosten saamiseksi (n=2).

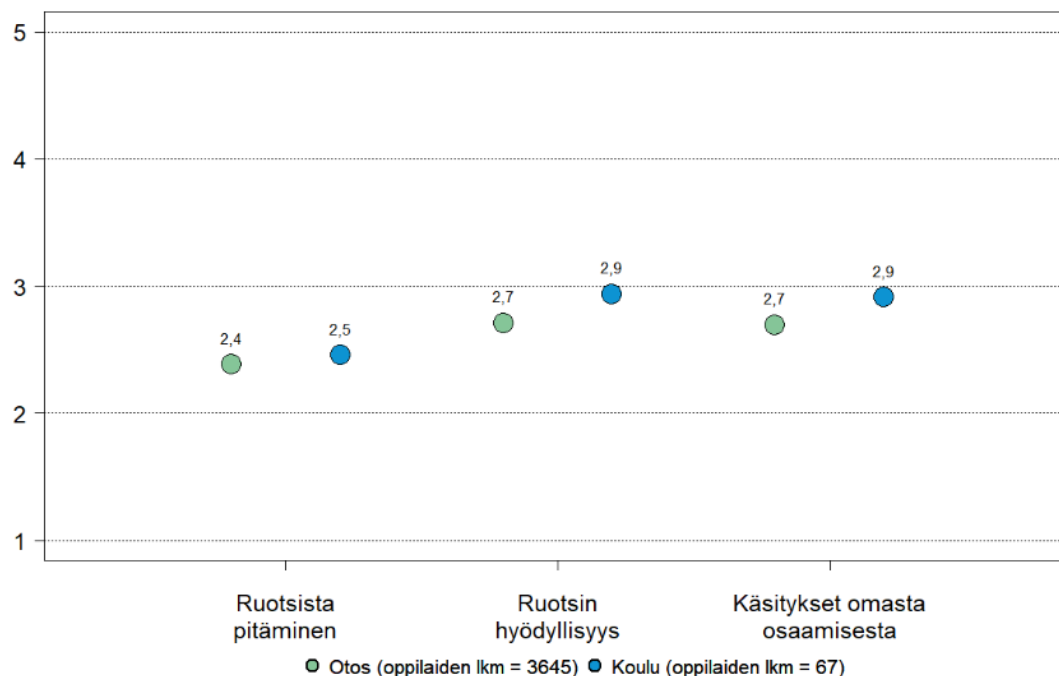
Oppilaiden käsitykset B-ruotsista ja sen opiskelusta

Oppilaiden käsityksiä ruotsin opiskelusta, ruotsin hyödyllisyydestä ja omasta osaamisesta tiedusteltiin 15 väittämällä. Oppilaat vastasivat väittämiin valitsemalla itselleen parhaiten sopivan vastauksen asteikolla täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä. Kuviossa 1 on esitetty vastausten keskiarvo, eli oppilaiden kokonaiskäsityksiä kuvaava luku. Asteikon arvo 3 kuvaa käsitysten neutraalisuutta, arvot 1–2 kielteisiä käsityksiä ja arvot 4–5 myönteisiä käsityksiä.

Alla oleva kuvio 1 osoittaa Kauniaisten nuorten tuloksia suhteessa kansalliseen otokseen. Kasavuoren koulusta arviointiin osallistuneet oppilaat pitivät ruotsin kielestä oppiaineena yhtä paljon kuin otoksen oppilaat keskimäärin. Arviot omasta ruotsin kielen osaamisestaan olivat hieman myönteisemmät kuin otoksen oppilailla keskimäärin. Jos verrataan näitä tuloksia vastaaviin tuloksiin englannin kielen osalta³, suhtautuminen ruotsin kieleen on kielteisempää: esimerkiksi käsitys englannin kielen hyödyllisyydestä sai kauniaislaisilta nuorilta arvosanaksi 4,6 ja kokemus omasta osaamisesta 3,8.

³ Tässä viitataan Karvin keväällä 2021 toteuttamaan A-englannin oppimistulosarviointiin perusopetuksen päättövaiheessa. Kauniaisten tulokset on luettavissa edeltävästä arviointiraportista sivuilta 23–32. (SOVV 08.12.2022 § 69).

Kuvio 1. Karvi: Oppilaiden kokonaiskäsitykset ruotsin kielestä ja sen opiskelusta (Kauniaisten tulokset sinisellä, otoksen vihreällä)

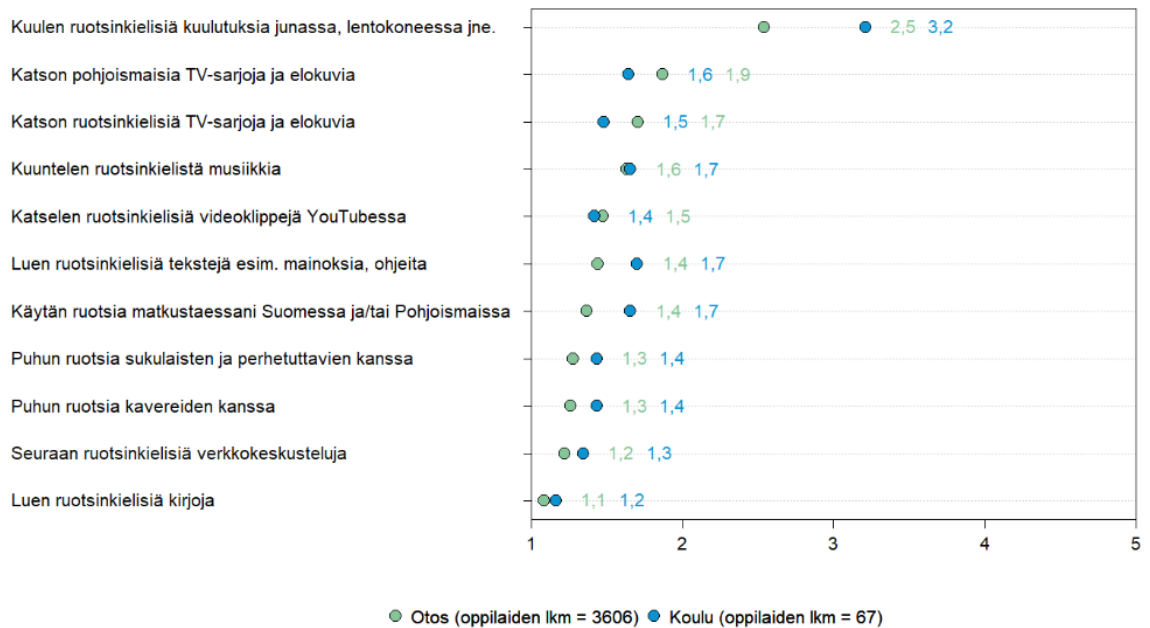

Oppilaiden ruotsin kielen käyttö vapaa-ajalla

Oppilaiden ruotsin käyttöä vapaa-ajalla tiedusteltiin 11 väittämällä, joihin oppilaat vastasivat asteikolla en koskaan – vain harvoin – joskus – joka viikko – joka päivä. Kuviossa esim. arvo 2 tarkoittaa, että oppilaat käyttivät ruotsia keskimäärin joskus, arvo 3 viikoittain.

Otoksen oppilaisiin nähden Kasavuoren koulun oppilaat kuulevat keskimäärin enemmän, viikoittain, ruotsinkielisiä kuulutuksia julkisissa kulkuneuvoissa, mikä on luonnollista pääkaupunkiseudulla liikkuesssa. Koulun oppilaat kuitenkin katsovat keskimäärin harvemmin pohjoismaisia tai ruotsinkielisiä sarjoja ja elokuvia. Otoksen oppilaisiin verrattuna Kasavuoren koulun oppilaat käyttävät keskimäärin hieman useammin ruotsia matkustaessaan ja lukevat ruotsinkielisiä tekstejä (ks. kuvio 2 alla).

Kuvio 2. Karvi: Ruotsin kielen käyttö vapaa-ajalla (Kauniaisten tulokset sinisellä, otoksen vihreällä)

2.2.2 FUNA-arviointi (Functional numeracy assessment)

FUNA-hankkeen tavoitteena on kehittää koulujen ja tutkijoiden käyttöön uusi laskutaitojen ja matematiikan oppimisen ja oppimisvaikeuksien sähköinen arviointiväline. FUNA tulee sanoista Functional numeracy assessment eli toiminnallisten laskutaitojen arviointi. Toiminnallisilla laskutaidoilla tarkoitetaan ymmärrystä ja kykyä käyttää perusmatemaattisia taitoja arjen eri tilanteissa.

Matematiikan oppiminen ei ole muista taidoista riippumaton tapahtuma. Siksi FUNA sisältää myös tehtäviä ja kyselyjä, joiden avulla voidaan selvittää matematiikan oppimista tukevia muita taitoja, tietoja, tunteita ja kokemuksia. FUNA-tehtävistössä on mukana erilaisia lukutaitojen arvioinnin testejä, kognitiivisten taitojen testejä sekä kyselylomakkeita, joilla selvitetään oppilaiden asenteita ja tunteita koulunkäyntiä sekä matematiikan ja lukemisen opiskelua kohtaan.

FUNA on tarkoitettu 3.–9. -luokkalaisten taitojen arviointiin sekä suomen että ruotsin kielillä. Kauniaisista arviointiin osallistui oppilaita kaikista peruskouluista. Tarkempaa tietoa FUNA-mittauksista löytyy osoitteesta <https://oppimisanalytiikka.fi/ville/funa>.

Kauniainen oli keväällä 2023 ensimmäistä kertaa mukana arvioinnissa osana KouluKunnossa -kehittämiprojektia. KouluKunnossa -projektin tavoitteena on kehittää tietojohtamisen malliin perustuen työkaluja koulupoissaolojen vähentämiseksi. Tietojohtamisen malli koostuu osoittavasta ja selittävästä tiedosta. Osoittavana tietona toimii oppilaiden läsnäoloprosentti. Se kertoo, kuinka paljon meillä on hyvin kouluun kiinnittyneitä oppilaita sekä oppilaita, joilla on riski ongelmallisille poissaoloille ja oppilaita, jotka tarvitsevat tukea kouluun kiinnittymiseen. Selittävää tietoa saadaan FUNA arvioinnista. (ks. taulukko 4)

Taulukko 4. Yhteenveto Kauniaisten tulosten keskiarvioista eri osa-alueissa FUNA-arvioinnissa keväällä 2023

MI	LTI	KH	TU	KI	YH	Läsnäolo	Oppilaita (=n)
5.35	5.18	71.0	86.0	57.0	68.0	91 %	1 487

Selitteet taulukon 4 lyhenteille:

MI = matematiikkaindeksi, LTI = lukutaitoindeksi (staniiniasteikko⁴ = 1–9)

KH = koettu hyvinvointi, TU = turvallisuus, KI = kouluinto, YH = yhteisöllisyys (asteikko 0–100)

2.2.2 Kansainvälinen lasten lukutaitotutkimus, PIRLS 2021

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) on kansainvälinen lasten lukutaitotutkimus, jossa arvioidaan 4. luokan oppilaiden luetun ymmärtämistä. Tutkimus toteutetaan viiden vuoden välein. Tutkimusta koordinoi kansainvälinen IEA-järjestö (International Association for the Evaluation of Educational Achievement). Ensimmäinen PIRLS-tutkimus toteutettiin vuonna 2001. Suomi on osallistunut tutkimukseen vuosina 2011 ja 2016. Suomi on myös mukana uudella PIRLS-tutkimuksen kierroksella, jonka pääkoe on vuonna 2021. Suomessa tutkimusten toteuttamisesta vastaa Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos.

PIRLS-hankkeen tarkoituksena on kehittää koulutusjärjestelmää ja lukemisen opetusta osallistujamaissa. Kyseessä ei ole yksittäisten oppilaiden, koulujen tai opettajien arviointi, vaan tavoitteena on tuottaa luotettavaa ja monipuolista tietoa luetun ymmärtämisen tasosta ja siihen vaikuttavista tekijöistä koulujen, päätöksentekijöiden, vanhempien, oppilaiden ja muiden lukutaidon kehittämisestä kiinnostuneiden tarpeisiin. Tutkimus tarjoaa runsaasti tietoa esimerkiksi siitä, miten vanhemmat voivat tukea lapsensa lukutaidon kehittymistä. Se antaa myös paljon tietoa koulujen resursseista ja opetuksen keskeisistä sisällöistä.

Lisätietoja tutkimuksesta löytyy Jyväskylän yliopiston sivustolta: <https://ktl.jyu.fi/fi/pirls-timss/pirls>.

Raportti tutkimuksesta löytyy osoitteesta:

https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/86985/978-951-39-9620-8_KTL-T_37_jyx.pdf?sequence=1&isAllowed=y .

Kaikkiaan tutkimukseen osallistui Suomen kouluista 9 087 oppilasta, joista 1 497 ruotsinkielisiä. Kauniaisista tutkimukseen osallistui Granhultsskolanin 4. luokkien oppilaita (n=35). Kansalliseen tasoon nähden Granhultsskolanin ”luokka 1” :n oppilaat suoriutuivat keskivertoa paremmin asettuen pistemäärällään ylimmän kvartaalin pistemäärän (569) ja maksimipistemäärän (627) väliin. Luokka 2:n oppilaat suoriutuivat keskitasoisesti asettuen mediaanipistemäärään (547). Kauniaisien tulokset (luokka 1) ovat myös kansainväliseen tasoon nähden erinomaiset, sillä parhaiten arvioinnissa suoriutuneen Singaporen keskiarvo oli 587.

⁴ FUNA:n osatestit on rakennettu niin, että niiden pistejakaumat muodostavat kellokäyrän, mikä on tavallista taitoa mittaavissa testeissä. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitasoisia lapsia on paljon ja ääripäiden lapsia eli joko todella taitavia tai todella heikkoja osaajia on vähemmän. Lasten osaamisen/tulosten sijoittumista kellokäyrälle kuvataan erilaisten pisteysten avulla, ja tässä tapauksessa osatestien tulokset esitetään staniiniasteikolla 1-9 (engl. stanine eli standard nine), jolloin pisteiden keskiarvo on 5 ja keskihajonta 2.

Taulukko 5. Lukutaitotutkimuksen Kauniaisten tulokset (Granhultsskolan); vertailukohtana pääkaupunkiseutu, koko Suomi ja parhaiten menestynyt maa Singapore (PIRLS 2021)

Kauniainen/Granhultsskolan (oppilaiden lukumäärä)	Luokan keskiarvo	Pääkaupunkiseudun keskiarvo	Koko Suomen keskiarvo	Parhaiten menestyneen (Singapore) keskiarvo
Luokka 1 (17)	596	547	549	587
Luokka 2 (18)	547			

2.2.3 Iltapäivätoiminnan arviointi

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan palveluntuottajana toiminut H & S International School Oy (HSIS Oy) on toteuttanut asiakastyytyväisyyden arvioinnin vuosittain joko keväällä tai syksyllä, välillä molempina. Syksyn 2022 tulokset on käsitelty tarkemmin valiokunnissa alkuvuodesta 2023 (SOVV 01.03.2023 § 13 ja SUUS 15.02.2023 § 12). Iltapäivätoiminnan kunnallistamisen myötä sivistystoimi toteuttaa jatkossa asiakaskyselyt. Arvioinnit ovat tulossa syyskauden loppupuolella 2023.

Seuraavassa taulukossa on molempien alakoulujen iltapäivätoiminnalle annetut yleisarvosanat 2019–2022.

Taulukko 6. Iltapäivätoiminnan arviointi 2019–2022 (HSIS Oy)

Iltapäivätoiminnan arviointi (huoltajat ja lapset)	2019	2020	2021	2022
Yleisarvosana, Mäntymäen koulu (2020: asteikolla 1–5, 2021–2022: asteikolla 4–10)		3,29 (kevät) 3,41 (syksy)	7,4 (syksy)	7,9 (syksy)
Yleisarvosana, Granhultsskolan (asteikolla 4–10)	8,43 (kevät)	8,08 (våren) 8,53 (hösten)	8,0 (hösten)	8,36 (hösten)

2.2.4 Henkilöstökysely

Opetuksen osalta toteutetaan sähköisiä ZEF-kyselyitä, joissa kohderyhmä vaihtuu 3. vuoden sykleissä. Vuonna 2023 vuorossa olisi ollut koulujen henkilöstö, mutta koska keväällä 2023 toteutettiin hyvinvointikysely henkilöstölle, ZEF-kyselyn järjestämisestä luovuttiin. Hyvinvointikyselyn tulokset ovat kuvattu luvussa 2.4.3 (sivulla 37). Koulujen henkilöstö vastaa

myös Kauniaisten kaupungin säännöllisesti järjestämiin työntekijäkokemusta mittaaviin Pulssi-kyselyihin, jotka toteutetaan 3 kertaa vuodessa. Kouluilta on tullut palautetta liiallisista kyselyistä. Jotta henkilöstö jaksaa jatkossa vastata kyselyihin, kyselyiden määrä tulee pitää kohtuullisena.

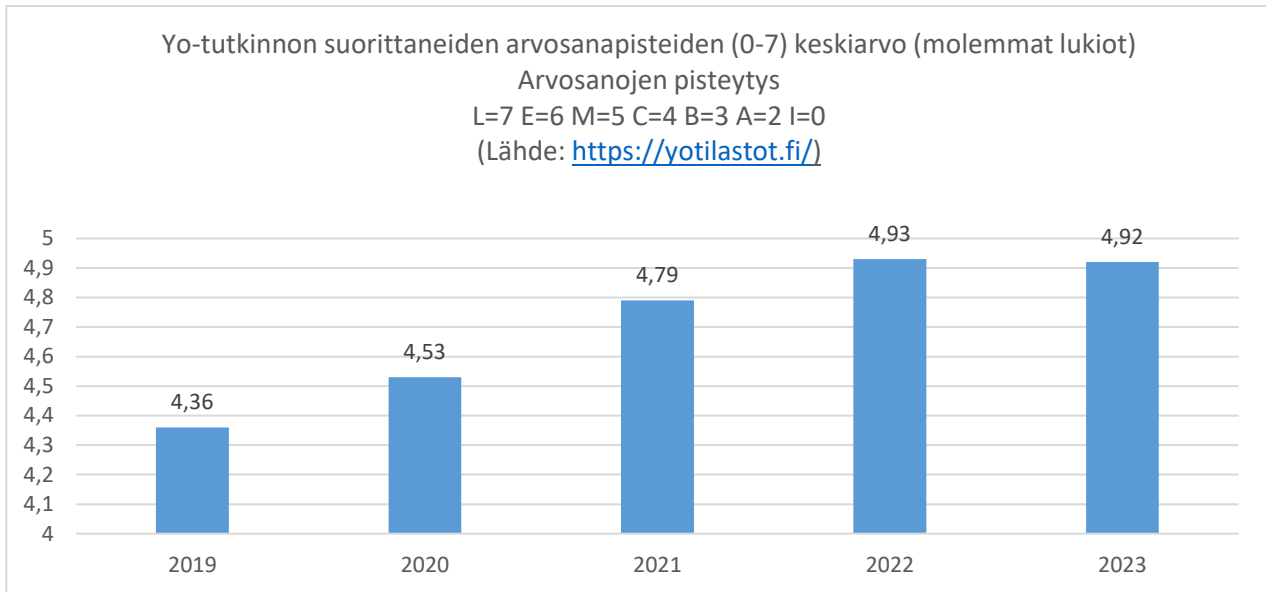
2.3 Lukiokoulutuksen arviointi

2.3.1 Lukioiden tilastoja

Seuraavaan taulukkoon on koottu Kauniaisten molempien lukioiden keskeisiä tilastotietoja viimevuosilta. Huomionarvoista on, että kaikista Suomen ruotsinkielisistä lukioista Gymnasiet Grankulla samskolaniin (GGs) vaadittiin korkeinta keskiarvoa (alin keskiarvo 8,67) saadakseen opiskelupaikka vuonna 2023.

Taulukko 7. Kauniaisten lukion ja Gymnasiet Grankulla samskolanin tilastoja 2019–2023

	2019	2020	2021	2022	2023
Ensisijaiset hakijat (Kauniaisten lukio) (Kauniaisten lukioon valitaan 134, joista 25 bisneslinjaan)	180 (joista 23 bisneslinja)	132 (joista 38 bisneslinja)	138 (joista 36 bisneslinja)	138 (joista 36 bisneslinja)	171
Alin keskiarvo (Kauniaisten lukio)	8,58	8,67 (bisneslinja 8,54)	8,58 (bisneslinja 8,58)	8,5	8,5 (bisneslinja 8,72)
Ensisijaiset hakijat (GGs) (GGs:ään valitaan 97 opiskelijaa)	153	121	125	126	177
Alin keskiarvo (GGs)	8,67	8,08	8,25	8,17	8,67

Nuorten (alle 25 v.) työttömyys oli ennätysellisen alhainen marraskuussa 2019, mutta koronapandemian seurauksena ennätysellisen korkea marraskuussa 2020. Marraskuussa 2021 nuorten työttömien lukumäärä oli lähes puolittunut edellisvuodesta Kauniaisissa. Sama laskeva kehityssuunta jatkui marraskuussa 2022, kun nuorten työttömien määrä edelleen puolittui. (ks. taulukko 8)

Taulukko 8. Perusopetuksen jälkeiset opinnot ja nuorten työllistyminen Kauniaisissa

Perusopetuksen jälkeiset opinnot ja työllistyminen	2019	2020	2021	2022	2023
Koulutuspaikka perusopetuksen jälkeen, % ikäluokasta	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Alle 25 v. työttömien lukumäärä marraskuussa (ELY)	5	39	17	9	12 (elokuu 2023)
Lähde: https://www.ely-keskus.fi/ely-uusimaa-tyollisyyskatsaukset					

2.3.3 Pääkaupunkiseudun opiskelijakysely, lukion 2. luokkalaiset

Pääkaupunkiseudulla (Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa) toteutettiin marraskuussa 2022 yhteinen lukioiden arviointi lukion 2. vuosiluokalle. Kyselyssä tarkasteltiin oppimista, kouluyhteisöä ja oppimisympäristöä sekä arviointia ja ohjausta. Seuraavassa taulukossa on kuvattu vuoden 2022 tulosten lisäksi myös edellisvuosien 2020 ja 2021 tulokset. Tulokset ovat keskiarvo molempien lukioiden, Kauniaisten lukion ja Gymnasiet Grankulla samskolanin, keskiarvotuloksista.

Asteikko: 4=täysin samaa mieltä, 3=osittain samaa mieltä, 2=osittain eri mieltä, 1=täysin eri mieltä.

Taulukko 9. PKS-lukiolaiskyselyn tulosten vertailu 2020-2022

Kauniaisten molempien lukioiden keskiarvo (pääkaupunkiseudun keskiarvo), asteikko 1–4

Teema	Väittämä	2020	2021	2022	Kehityssuunta ⁵
1. Oma oppiminen	"Osaan käyttää itselleni sopivia opiskelutapoja."	3,33 (3,14)	3,25 (3,16)	3,27 (3,25)	
	"Tunnistan omat vahvuuteni opiskelijana."	N/A	3,23 (3,16)	3,20 (3,22)	
	"Osaan hyödyntää vahvuuksiani lukio-opinnoissani."	3,17 (2,98)	3,11 (3,03)	3,09 (3,12)	
	"Tiedän, miten voisin kehittyä opiskelijana."	2,98 (3,01)	3,03 (3,02)	3,16 (3,14)	
	"Olen asettanut tavoitteita lukio-opinnoilleni."	3,24 (3,23)	3,19 (3,22)	3,45 (3,36)	
	"Pystyn aikatauluttamaan omaa kouluarkeani sujuvasti."	2,71 (2,57)	2,65 (2,61)	2,88 (2,77)	
	"Olen kiinnostunut suorittamaan osan opinnoistani verkko- tai etäopintoina."	N/A	2,38 (2,59)	2,64 (2,65)	
2. Koulu yhteisö	"Lukiossani on hyvä yhteishenki."	N/A	3,13 (3,14)	3,16 (3,18)	

⁵ *värikoodit: keltaisella neutraali kehitys (muutos edellisvuodesta ≤ 0,06), vihreällä positiivinen kehitys ja punaisella negatiivinen kehitys verrattuna edellisvuoteen (muutos edellisvuodesta ≥ 0,06)

"En ole yksinäinen lukiossani."	3,45 (3,42)	3,40 (3,41)	3,61 (3,50)	
"Lukiossani järjestetään riittävästi yhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia (esim. juhlat, liikunta- ja muut teemapäivät, retket)."	3,05 (2,85)	2,88 (2,86)	2,93 (3,08)	
"Muut opiskelijat kohtelevat minua yhdenvertaisesti."	3,42 (3,49)	3,41 (3,51)	3,56 (3,56)	
"Opettajat ja henkilökunta kohtelevat minua yhdenvertaisesti muihin opiskelijoihin nähden."	3,66 (3,56)	3,69 (3,64)	3,54 (3,58)	
"Muut opiskelijat rohkaisevat minua mielipiteiden ilmaisemiseen."	2,96 (2,93)	2,84 (2,92)	3,05 (3,04)	
"Opettajat ja henkilökunta rohkaisevat minua mielipiteiden ilmaisemiseen."	N/A	3,20 (3,18)	3,14 (3,21)	
"Voin vaikuttaa halutessani lukioni asioihin (esim. juhlat, ryhmäytyminen, lukuvuoden lomat ja työskentelyajat, kansainväliset projektit)."	N/A	3,10 (3,06)	3,39 (3,23)	

	"Pystyn vaikuttamaan asioihin opiskelijakunnan kautta."	N/A	3,05 (3,00)	3,19 (3,09)	
	"Lukiossani puututaan epäasialliseen käytökseen, kuten kiusaamiseen."	N/A	3,22 (3,20)	3,32 (3,25)	
	"Tunnen kuuluvani lukioyhteisöön sellaisena kuin olen."	N/A	N/A	3,43 (3,39)	<i>uusi kysymys</i>
3. Oppimisympäristö	"Mielestäni lukiossani opitaan tulevaisuuteni kannalta hyödyllisiä asioita."	3,30 (3,12)	3,25 (3,09)	3,18 (3,15)	
	"Lukiossani kannustetaan luovaan ajatteluun."	N/A	3,02 (3,08)	3,07 (3,15)	
	"Oppimiseen käytetään lukiossani monipuolisia työtapoja."	N/A	2,97 (2,96)	3,04 (3,08)	
	"Opetus lukiossani on innostavaa."	3,09 (2,87)	2,96 (2,88)	2,97 (2,94)	
	Yhteydet työelämään (yritysvierailut, luennoitsijavieraat jne.) ovat osa lukioni toimintaa.	N/A	3,25 (3,00)	3,38 (3,12)	
	"Lukiossani on mahdollista osallistua kansainväliseen toimintaan."	3,55 (3,40)	3,47 (3,27)	N/A	

"Yhteistyö korkeakoulujen kanssa on osa lukioni toimintaa (esim. vierailijat (myös verkon kautta), korkeakoulujen materiaalit, esitykset, projektit, webinaarit, vierailut, luennot, tapahtumat, kurssit)."	N/A	3,15 (3,02)	3,11 (3,07)	
"Lukiossani on mahdollista osallistua kansainväliseen toimintaan (esim. kansainväliset vierailut, vaihdot ja yhteistyöprojektit – myös verkossa, kansainväliset vieraat sekä yhteistyö kansainvälisten tahojen kanssa Suomessa)."	N/A	3,47 (3,27)	3,65 (3,49)	
"Lukiossani toimitaan kestävän kehityksen arvojen mukaisesti."	3,38 (3,27)	3,26 (3,19)	3,34 (3,31)	
"Lukiossani on hyvät tilat opiskelua varten."	N/A	2,87 (3,04)	2,95 (3,09)	
"Opetus on järjestetty sopivan kokoisissa ryhmissä."	3,30 (3,08)	3,21 (3,16)	3,32 (3,26)	
"Lukiorakennus on viihtyisä."	3,09 (3,08)	2,94 (3,07)	2,75 (3,02)	
"Opetuksessa käytetään ymmärrettävää kieltä ja sanavalintoja."	N/A	3,53 (3,50)	3,49 (3,50)	

4. Arviointi ja ohjaus	"Olen saanut riittävästi henkilökohtaista ohjausta lukio-opintoihin (keskustelut, Wilma-viestit, verkko-ohjaus yms.)."	3,17 (3,04)	3,33 (3,27)	3,31 (3,31)	
	"Saan opiskeluuni tukea ryhmänohjauksesta."	N/A	3,09 (3,05)	3,07 (3,11)	
	"Olen saanut riittävästi tietoa jatko-opintomahdollisuuksista (esim. opinto-ohjaajalta, aineenopettajilta, alumnipäivissä ja jatko-opintotilaisuuksissa)."	N/A	3,00 (2,84)	3,20 (3,04)	
	"Kurssien arviointiperusteet ovat selkeät."	3,37 (3,22)	3,29 (3,24)	3,33 (3,30)	
	"Lukiossani opiskelijat ja opettajat keskustelevat yhdessä arviointiperusteista kurssien aluksi."	3,41 (3,32)	3,34 (3,34)	3,32 (3,39)	
	"Voin vaikuttaa kursseilla käytettäviin työ- ja arviointitapoihin."	N/A	2,72 (2,79)	2,77 (2,86)	
	"Kurssien arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön (ei pelkästään esim. loppukokeeseen)."	3,16 (2,98)	3,13 (3,03)	3,06 (3,07)	

Vuoden 2022 PKS-kyselyssä kartoitettiin lukiolaisten kokemuksia epäasiallisesta käytöksestä. Tuloksia on koottu seuraavaan taulukkoon:

Taulukko 10. Lukiolaisten kokemukset epäasiallisesta käytöksestä (PKS-kysely 2022)

Oletko joutunut lukiossasi epäasiallisen käytöksen kohteeksi tämän lukuvuoden aikana?	
n=125	
En kertaakaan	104
Muutaman kerran	16
Noin kerran kuukaudessa	4
Noin kerran viikossa	0
Useammin kuin kerran viikossa	1
Missä epäasiallinen käytös tapahtui ja kenen toimesta (toinen opiskelija vai henkilökunta)?	
- Käytävillä toisten opiskelijoiden toimesta tapahtuvaa epäasiallista käytöstä.- Epäasiallista käytöstä, kuten väärää sukupuolittamista ja nimeämistä, esiintyy myös opiskelijoiden ja opettajien välillä.- Esimerkkinä mainittiin, että opettaja kohtelee tyttöjä ja poikia eri tavoin.- Epäasiallista käytöstä on myös henkilökunnan toimesta.	

Koonti avoimista kysymyksistä ja vastauksista (vain Kauniaisten lukion vastaukset)

”Mikä on mielestäsi erityisen hyvin lukiossasi?”

- Yhteishenki ja yhteisöllisyys (mainittu 25 kertaa) ovat selkeästi lukion vahvuuksia.
- Opettajat (mainittu 18 kertaa) saavat kiitosta.
- Ruoka (mainittu 13 kertaa) on arvostettua.
- Opetus, kurssit, ja opiskelu (mainittu 11 kertaa) saavat positiivista palautetta.
- Opiskelutilat (mainittu 8 kertaa) ovat myös toimivia.
- Positiivinen ilmapiiri (mainittu 7 kertaa) on huomionarvoinen.
- Tapahtumat, tilaisuudet, ja vierailijat (mainittu 5 kertaa) tuovat monipuolisuutta.
- Ystävät ja kaverit (mainittu 4 kertaa) ovat merkittävä osa lukion vahvuuksia.
- Sijainti, läppärit, ja työelämäyhteydet (mainittu 2 kertaa) ovat myös maininnan arvoisia.

Lisäksi mainittiin muita aiheita, kuten turvallisuus, arviointi, kielet, toiminnan sujuvuus, ruokalan musiikki, vaikuttamismahdollisuudet, luokkien kunnossapito, työmäärä ja ystävällisyys.

”Mitä asioita lukiossasi tulisi mielestäsi parantaa?”

- Yläkoulun erillisuus: Välituntien eriyttäminen, parempi ajastus, ja erilliset tilat lukiolaisille.
- Koulurakennus ja tilat: Leveämmät käytävät, enemmän vessoja, ja paremmat oleskelu- ja opiskelutilat.
- Tilojen viihtyisyys: Parannettu luonnonvalon käyttö, viihtyisämmät sohvut, ja lisää mukavia penkkejä.
- Tilojen lämmitys.
- Ruoka: Ruokatarjonnan parantaminen, jonotuksen vähentäminen, ja parempi laatu.
- Parkkipaikat ja bussilinjat.
- Opetus: Monipuolisemmat opetuskurssit ja erilaiset opiskelutavat, erityisesti taideaineissa.
- Ohjaus ja tuki: Enemmän tukiovetusmahdollisuuksia ja opastusta jatko-opintoihin.
- Yhteishenki: Lisää yhteisiä tapahtumia ja aktiviteetteja.
- Oppilaiden mielipiteiden huomioiminen: Aktiivisempi kuuleminen ja osallistaminen päätöksenteossa.
- Mielenterveyden tukeminen ja lisää tietoisuutta sukupuolisensitiivisyydestä.
- Tapahtumat: Lisää erilaisia tapahtumia, erityisesti jatko-opintoihin liittyviä ja ryhmäytystapahtumia.

2.4 Hyvinvoinnin seuranta

Oppimistulosten seurannan ja numeerisen arvioinnin lisäksi on erityisen tärkeää panostaa laadulliseen arviointiin, jossa tietoa kerätään lasten ja nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä, sosioemotionaalisista taidoista ja kehityksestä sekä tuen tarpeesta. Laadullisen arvioinnin kautta voidaan saada arvokasta tietoa oppimiseen ja oppimisvalmiuksiin yhteydessä olevista tekijöistä, kuten motivaatiosta, asenteista, kouluun kiinnittymisestä, perhe- ja kouluympäristöstä sekä muista yksilöllisistä taustatekijöistä.

Tässä osiossa kuvataan alkuun keskeisiä tuloksia peruskoululaisten Move! -liikuntatutkimuksesta. Tämän jälkeen esitellään tuloksia Kauniaisten sivistystoimen toteuttamasta vuoden 2023 hyvinvointikyselystä opetushenkilöstölle.

2.4.1 Move! -liikuntamittaus

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen liikkumiseen ja fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move-järjestelmässä mitataan taitoja, joita koululainen tarvitsee arjessa:

- fyysisiä ominaisuuksia (kestävyys, nopeus, voima ja liikkuvuus).
- motorisia taitoja (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot).
- havaintomotorisia taitoja.

Move-järjestelmä on monipuolinen pedagoginen työkalu oppilaiden toimintakyvyn kehittämiseksi peruskouluissa. Mittausten avulla oppilaiden kanssa pohditaan, miten omaa fyysistä toimintakykyä voidaan ylläpitää ja kehittää. Move-mittaukset eivät ole oppilaan liikunnan arvosanan arviointiperuste. Jyväskylän yliopiston kehittämällä mittauksilla kerätään terveystarkastuksiin liittyvää tietoa. Toimintarajoitteisten oppilaiden osalta mittauksia toteutetaan sovelletusti.

Move-järjestelmässä oppilaan fyysistä toimintakykyä mitataan seuraavissa lajeissa:

- **20 metrin viivajuoksu** (kestävyys ja liikkumistaidot)
- **Vauhditon 5-loikka** (alaraajojen voima, nopeus, dynaaminen tasapaino ja liikkumistaidot)
- **Heitto-kiinniottoyhdistelmä** (käsittelytaidot, havaintomotoriset taidot ja ylävartalon voima)
- **Ylävartalon kohotus** (keskivartalon voima ja lihaskestävyys)
- **Etunojapunnerrus** (yläraajojen voima)
- **Kehon liikkuvuus** (normaali anatominen liikkuvuus):
 - o Kyykistys (lantion alueen ja alaraajojen liikkuvuus)
 - o Alaselän ojennus täysistunnassa (alaselän ja lonkan alueen nivelien liikelaajuus)
 - o Oikean ja vasemman olkapään liikkuvuus (yläraajojen ja hartian alueen liikkuvuus).

Vuoden 2022 tulokset

Mittaus toteutettiin syksyllä 2022. Kauniaisten alakouluista mittaukseen osallistui 121 oppilasta ja yläkouluista 199 oppilasta, eli kaiken kaikkiaan 320 oppilasta.

Kauniaisten tulokset ovat olleet vuodesta toiseen kansallisella tasolla varsin hyvät. Vertailtaessa tuloksia aiempiin vuosiin on syytä muistaa, että tutkimus tehdään joka vuosi eri oppilasryhmän kanssa, jossa on eritasoisia yksilöitä erilaisista lähtökohdista. Tutkimus on kuitenkin hyvä mittari kuvastamaan ikäluokkien fyysisen toimintakyvyn kehityssuuntaa sekä tuomaan esiin kehityskohteita ja mahdollisia tulevaisuuden kansanterveydellisiä haasteita. Pieniäkin toimintakyvyn muutoksia on syytä tarkkailla, kun kyseessä on hyvin kattava väestötason mittaus.

Alla olevassa taulukossa kuvataan yhteenvetoa Kauniaisten tuloksista eri osa-alueittain. Taulukossa kuvataan myös muutos edellisvuoteen 2020 verrattuna (negatiivinen muutos punaisella, positiivinen vihreällä).

Taulukko 11. Kauniaisten Move! -tulosten yhteenveto, syksy 2022

Tulosten yhteenveto: Kauniainen Sammandrag över resultat: Grankulla

OSIO AVSNITT	5. luokka/ 5. klass		8. luokka/ 8. klass	
	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor
20 metrin viivajuoksu (mediaani, min:sek)				
20 meters skyttellöpfung (median, min:sek)	05:34	04:26	07:22	05:21
Muutos / Förändring (2021-2022)	+01:46	+00:14	+01:29	+00:28
Vauhditon 5-loikka (mediaani, metriä)				
5-steg utan ansats (median, meter)	8.26	8.00	9.80	9.10
Muutos / Förändring (2021-2022)	+0.25	+0.03	+0.1	+0.03
Heitto-kiinnittoyhdistelmä (mediaani, krt)				
Kast med lyra (median, antal)	15	13	17	17
Muutos / Förändring (2021-2022)	+1.5	+1	+1	+1
Ylävartalon kohotus (mediaani, krt)				
Höjning av överkroppen (median, antal)	45	45.5	50	43
Muutos / Förändring (2021-2022)	+15	+10.5	+10	+0
Etunojapunnerrus (mediaani, krt)				
Armpress (median, antal)	19	27	27	30.5
Muutos / Förändring (2021-2022)	-0.5	+0	+0	-1.5
Liikkuvuus, yhteensä (keskiarvo %, kyllä)				
Kroppens rörlighet totalt (medelvärde %, ja)	78.7	89.5	90.4	94.1
Muutos / Förändring (2021-2022)	+5.6	+4.1	-3.1	-1.1

Vuoden 2022 tulosten mukaan 5.-luokkalaisten poikien tulokset ovat parantuneet edellisvuodesta kaikissa osioissa paitsi etunojapunnerruksessa, jossa mitataan ylävartalon voimaa. Merkittävää positiivista kehitystä on tapahtunut ylävartalon kohotuksessa, jossa mitataan keskivartalon voimaa ja lihaskestävyttä. 5.-luokkalaisten tyttöjen tuloksissa on tapahtunut positiivista kehitystä kaikissa osioissa, erityishuomiona ylävartalon kohotuksessa tapahtunut kehitys. Liikkuvuus on parantunut sekä tytöillä että pojilla.

8.-luokkalaisten poikien tulokset ovat parantuneet kaikissa osioissa paitsi liikkuvuudessa. Niin ikään 8. luokan tyttöjen tulokset ovat kehittyneet muutoin, mutta liikkuvuudessa ja ylävartalon voimassa (etunojapunnerrus) on tapahtunut notkahdusta alaspäin.

Taulukko 12. Kauniaisten oppilaiden fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos, syksy 2022

Luokka / Klass	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Yhteensä / Totalt
5. luokka/5. klass	25.9 %	15.4 %	20.9 %
8. luokka/8. klass	16.2 %	16.9 %	16.6 %
molemmat luokat/båda klasserna	20.3 %	16.3 %	18.3 %

Yllä olevasta fyysisen toimintakyvyn kokonaistulosten⁶ taulukosta selviää, että noin neljäsosalla (25,9 %) 5. luokan pojista fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Edellisvuoden tulokset olivat vielä huolestuttavammat, kun vastaava luku oli 42 prosenttia. 5.-luokkalaisten tyttöjen ja poikien yhteenlaskettu tulos on 20 prosenttia, eli joka viidennellä tulos on mahdollisesti huolestuttavalla tasolla. Sekä 5. että 8. luokan tytöistä ja pojista noin 18 prosentilla fyysinen toimintakyky on huolestuttavalla tasolla.

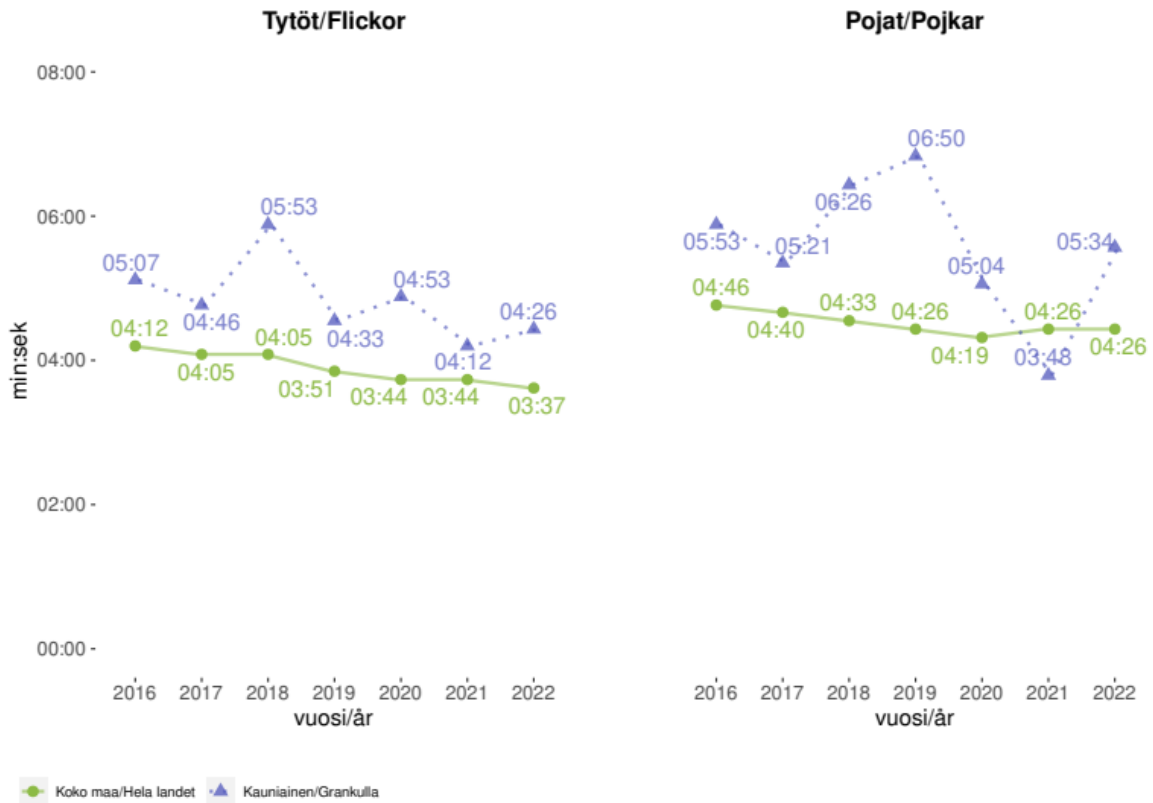
Seuraavaksi käydään vielä tarkemmin läpi keskeisiä mittaustuloksia kestävyyskunnan, lihaskunnan ja liikkuvuuden osalta.

Viivajuoksu on kansainvälisesti eniten käytetty mittaamenetelmä, jolla arvioidaan lasten ja nuorten kestävyyskuntoa. **Kestävyyskunto** vaikuttaa terveyteen ja toimintakykyyn, ja siksi sen mittaaminen on arvokasta. Edellisvuoteen verrattuna Kauniaisten 5.-luokkalaisten poikien viivajuoksun tulos on parantunut ja noussut takaisin kansallisen tason yläpuolelle. 5. luokan tyttöjen tulos on niin ikään parantunut, ollen yhä kansallista tasoa korkeampi. 8.-luokkalaisten poikien tulos viivajuoksussa on selkeästi kehittynyt edellisvuodesta ja on kansalliseen tasoon nähden korkea. 8.-luokkalaisten tyttöjen tulos oli laskusuuntainen vuodesta 2018 alkaen vuoteen 2021, mutta vuonna 2022 suunta on nouseva ja kansallista tasoa korkeampi. (ks. kuviot 3 ja 4)

⁶ Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Lisätietoa fyysisen toimintakyvyn summaindikaattorista: <https://www.sotkanet.fi> (indikaattorit 5477 ja 5478).

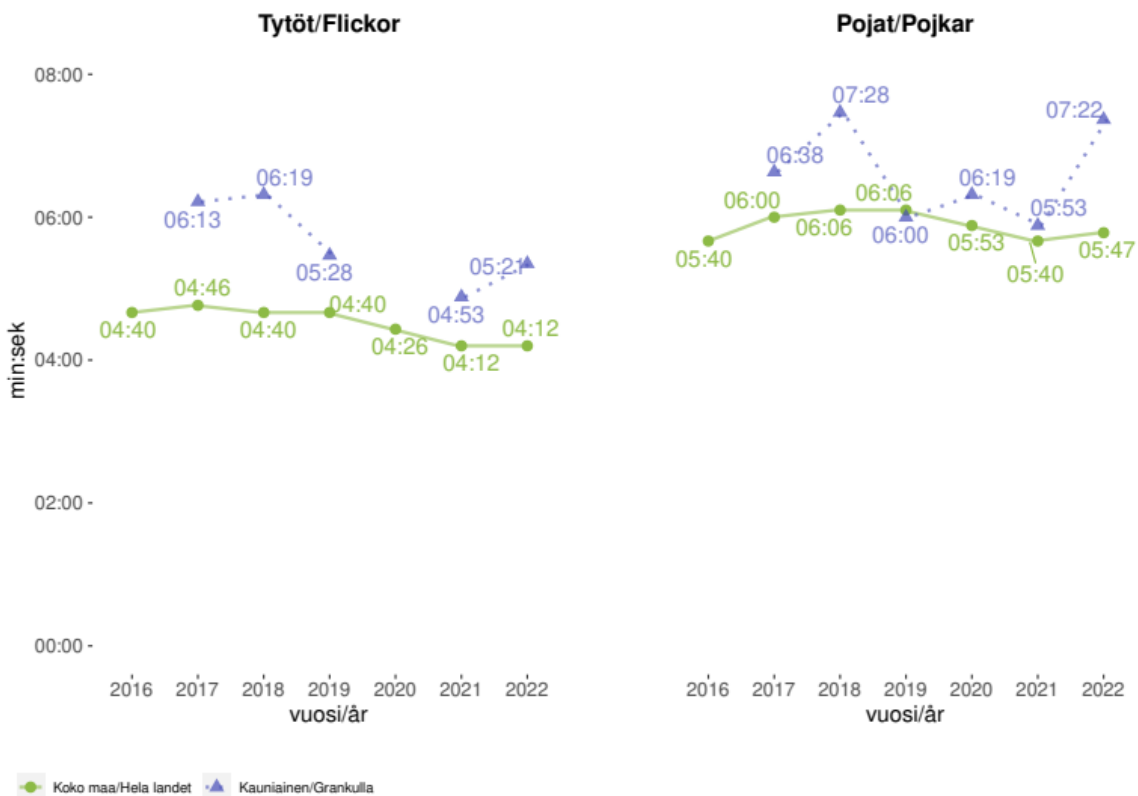
Kuvio 3. Kestävyysskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

20 m viivajuoksu, mediaani (aika), 5. luokka
 20 m skyttellöping, median (tiden), 5. klass

Kuvio 4. Kestävyysskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

20 m viivajuoksu, mediaani (aika), 8. luokka
20 m skyttellöping, median (tiden), 8. klass

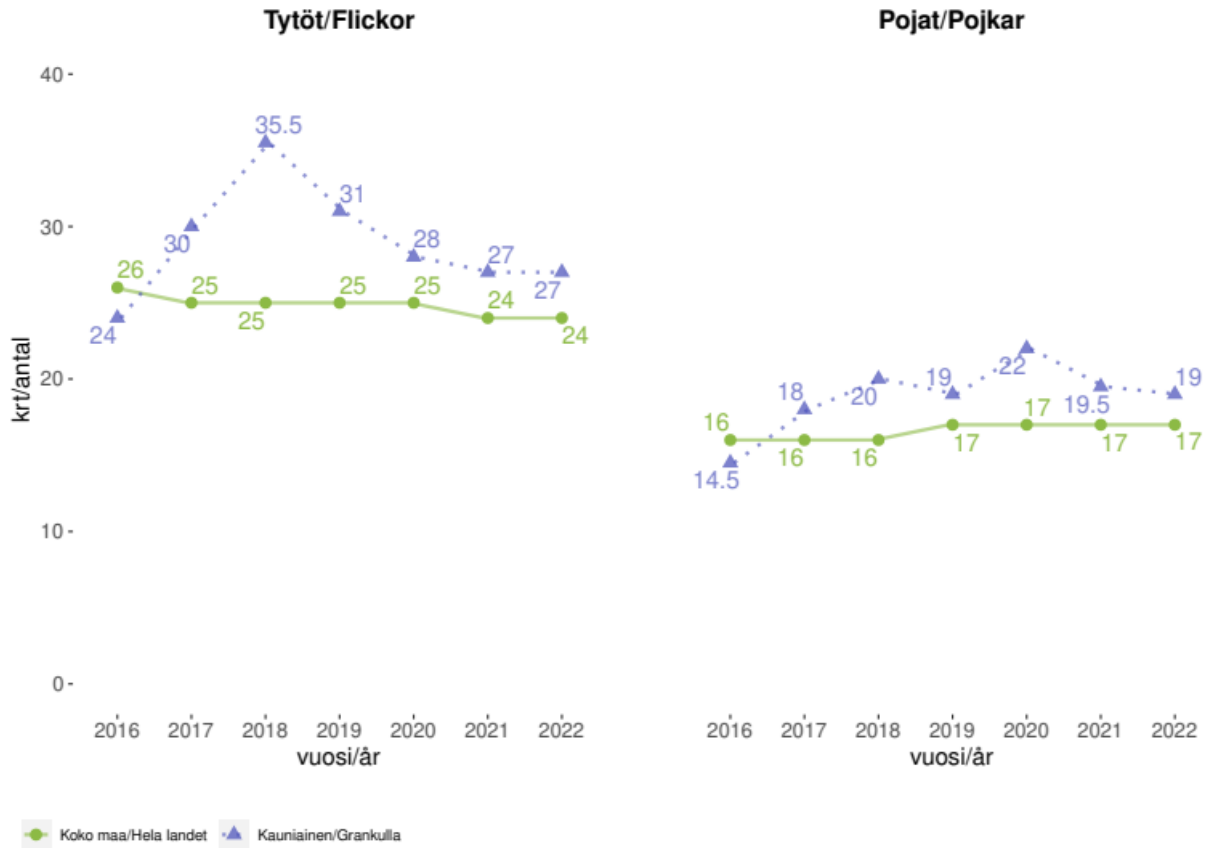
Move-tutkimuksessa **lihaskuntoa** mitataan etunojapunnerruksen ja ylävartalon kohotuksen tuloksilla.

Edellisvuoteen nähden Kauniaisten 5.-luokkalaisten poikien ja tyttöjen etunojapunnerruksen tulos on säilynyt samalla tasolla, kansallista tasoa hieman korkeammalla. 8. luokan tyttöjen punnerrustulos on hieman laskenut, mutta pysynyt tasaisena jo neljättä vuotta. 8. luokan poikien tulos on pysynyt samalla tasolla kuin edellisvuonna. (ks. kuviot 5 ja 6)

Ylävartalon kohotuksen tulokset, joilla arvioidaan keskivartalon voimaa, ovat sekä 5.-luokkalaisilla pojilla että tytöillä selkeästi parantuneet edellisvuodesta. 8.-luokkalaisten tyttöjen vatsalihastulokset ovat pysyneet tasaisena jo neljättä vuotta ja selkeästi kansallista tasoa korkeammalla, pojilla puolestaan parantunut merkittävästi kansalliseen tason nähden korkealle. (ks. kuviot 7 ja 8)

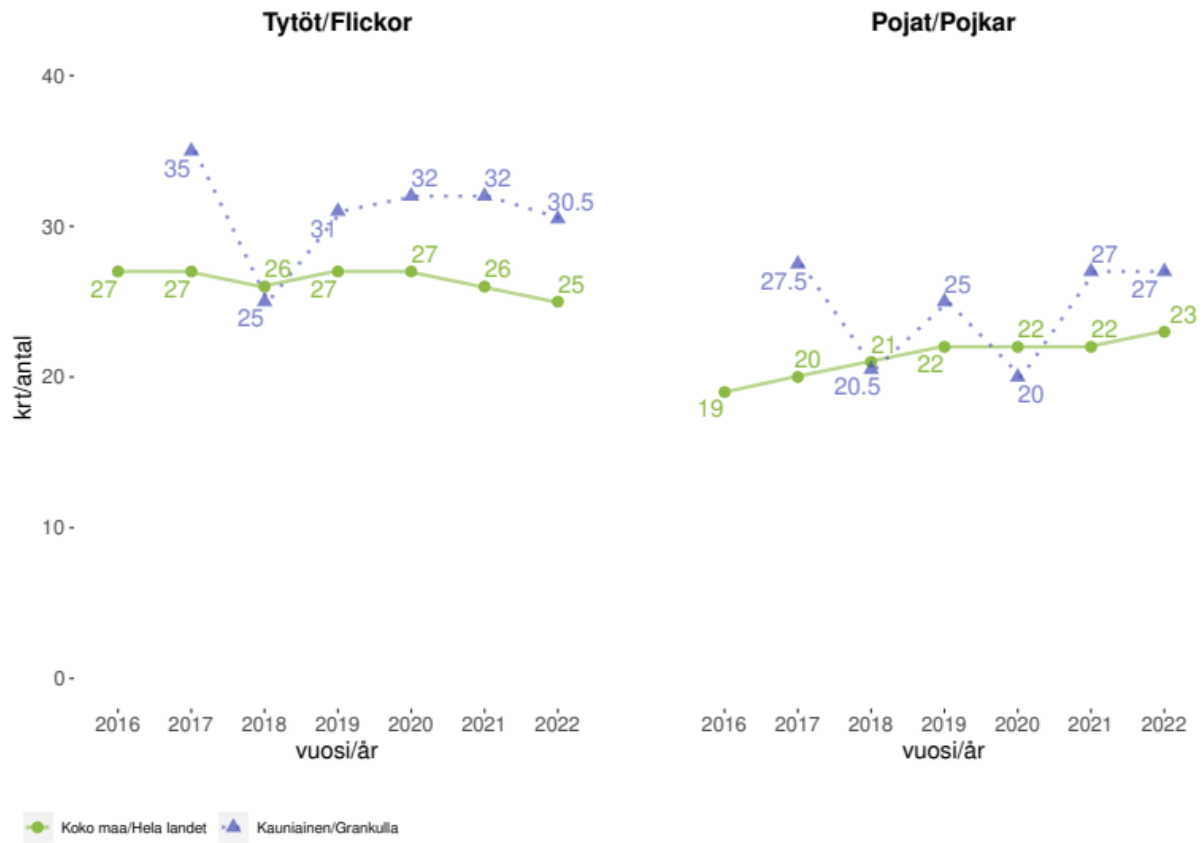
Kuvio 5. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka Armpress, median (antal), 5. klass

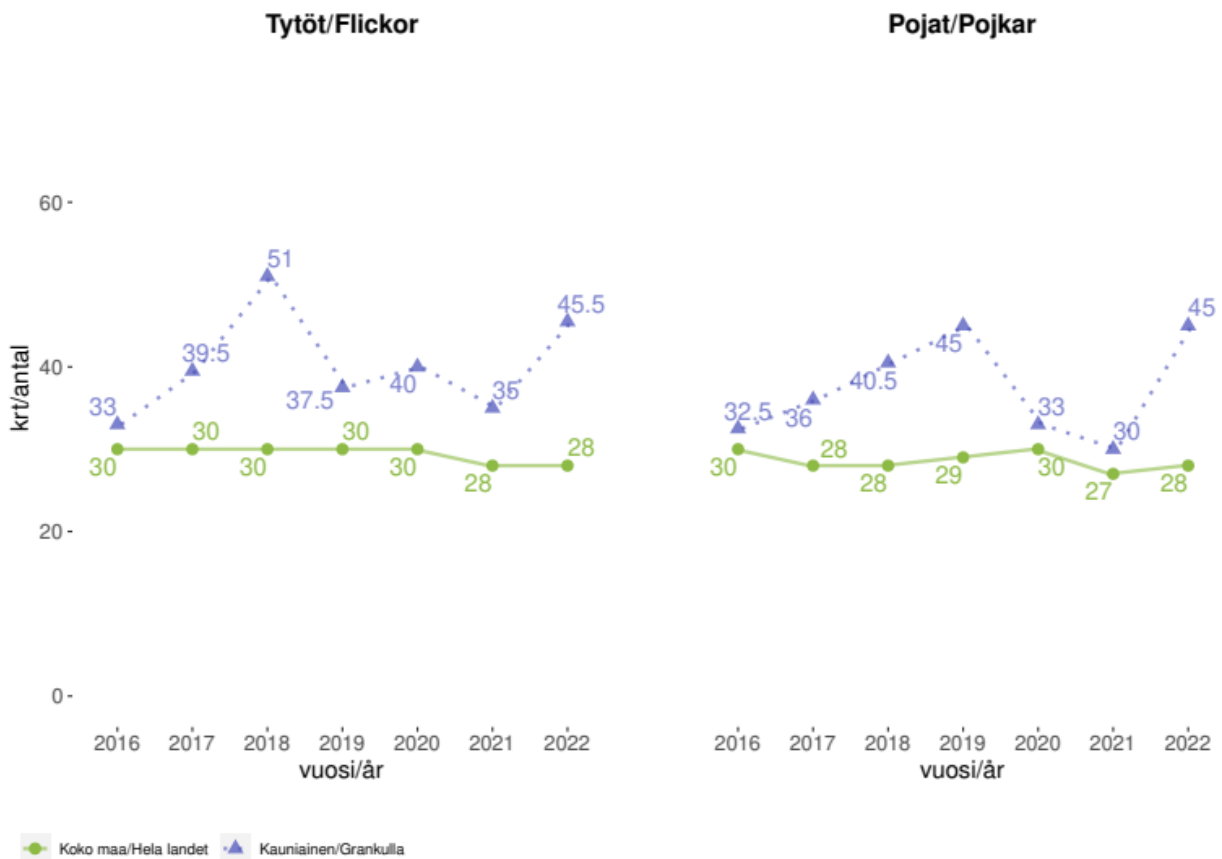
Kuvio 6. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka Armpress, median (antal), 8. klass

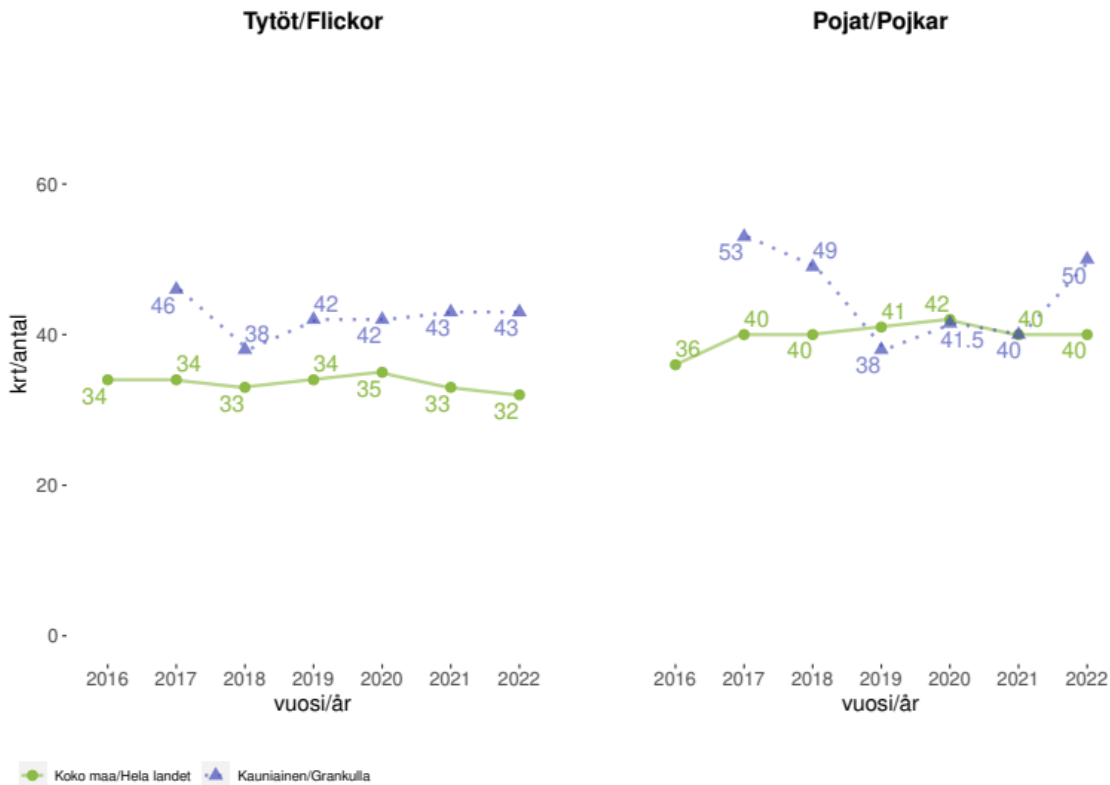
Kuvio 7. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka
 Höjning av överkroppen, median (antal), 5. klass

Kuvio 8. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

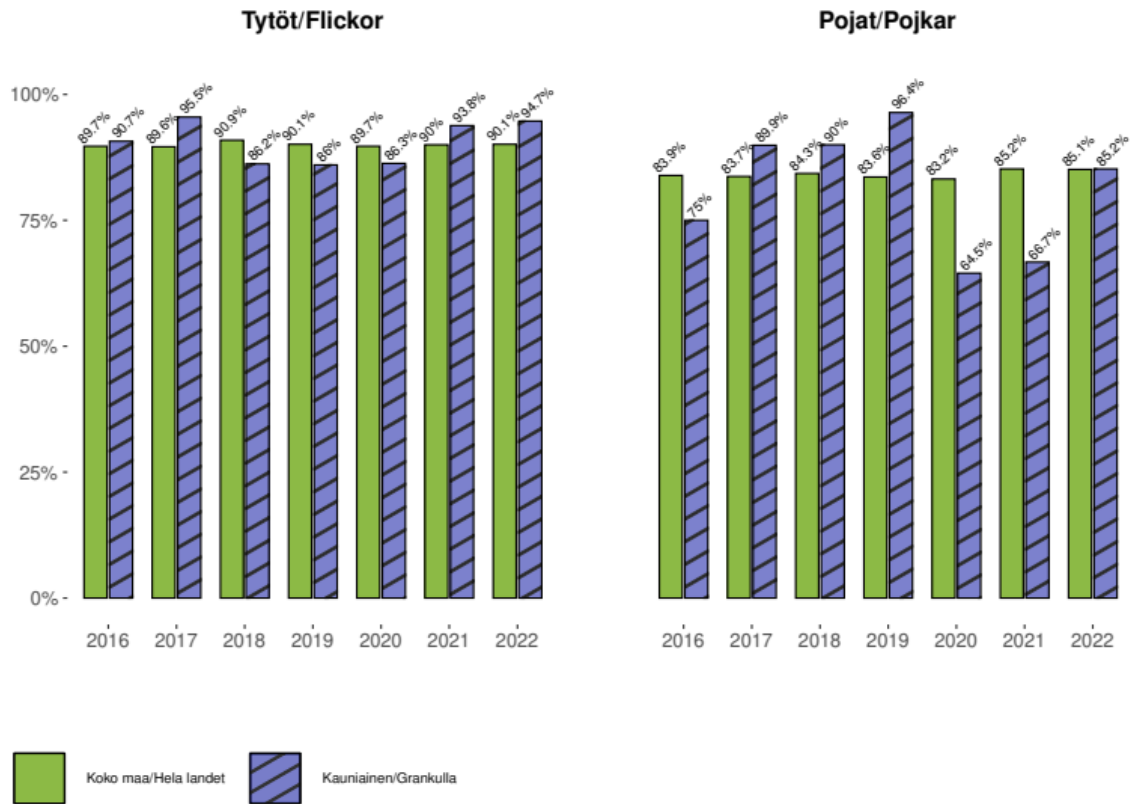
Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka Höjning av överkroppen, median (antal), 8. klass

Liikkuvuus on oleellinen tekijä toimintakyvyn säilymisessä. Move-arvioinnissa mitataan normaalia kehon liikkuvuutta kolmen eri asennon kautta, joista yksi tärkeimmistä on kyykkyasento. Kyykistystuloksen prosenttiluku kertoo osuuden, kuinka moni nuorista on onnistunut pääsemään kyykkyyn. Kauniaisten tulosten perusteella noin 12 prosentilla 5. ja 8. luokan tutkimukseen osallistuneista oppilaista kyykkyliike ei onnistu. Vuonna 2020 ja 2021 Kauniaisten 5.-luokkalaisten poikien kyykistystuloksessa tapahtui merkittävää heikentymistä, mutta vuonna 2022 on tapahtunut selkeää positiivista kehitystä. Vuonna 2022 poikien kyykistystulos ylittää samalla tasolle kansalliseen tulokseen nähden ja ero tyttöjen tulokseen on hieman kaventunut. 5.-luokkalaisten tyttöjen tulokset liikkuvuudessa ovat säilyneet samalla tasolla ja linjassa valtakunnallisen tuloksen kanssa. 8.-luokkalaisten poikien liikkuvuus on tulosten perusteella pysynyt samantasoisena kuin edellisvuonna ja on yhä kansallista tasoa korkeampi. 8. luokan tyttöjen kyykistystuloksissa on tapahtunut pientä notkahdusta alaspäin. (ks. kuvat 9 ja 10)

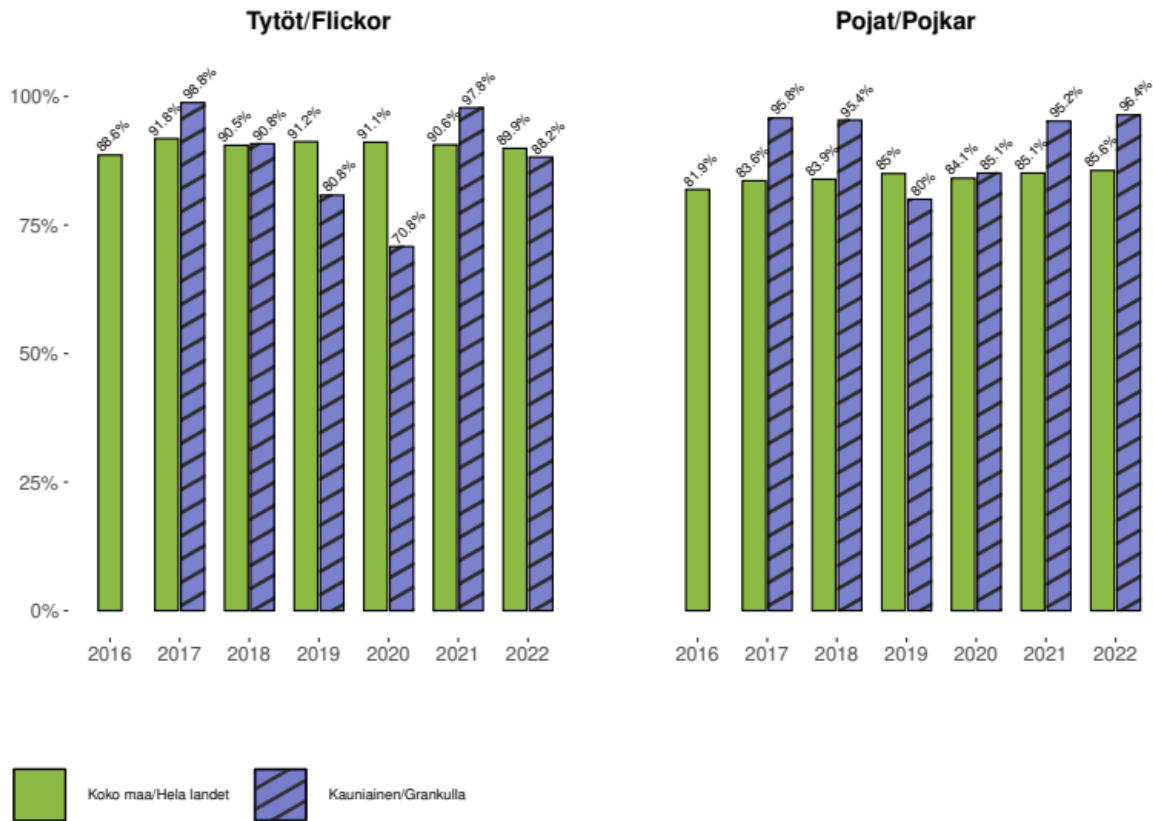
Kuvio 9. Liikkuvuus: Kyykistys, 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kyykistys, onnistuneet suoritukset (%), 5. luokka
 Huksittande, lyckade prestationer (%), 5. klass

Kuvio 10. Liikkuvuus: Kyykistys, 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kyykistys, onnistuneet suoritukset (%), 8. luokka
Huksittande, lyckade prestationer (%), 8. klass

Valtakansalliset tulokset osoittavat, että noin 40 prosentilla 5. ja 8. luokan oppilaista fyysinen toimintakyky on huolestuttavalla tasolla, kuten edellisvuonnakin. Move!-mittaustulokset raportoidaan hyvinvointialueittain ja niissä näkyy alueellista vaihtelua. Esimerkiksi Länsi-Uudenmaan ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueilla fyysisen toimintakyvyn kokonaistulokset ovat sekä viides- että kahdeksaluokkalaisilla tytöillä ja pojilla valtakunnallisia tuloksia parempia. Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen, Keski-Pohjanmaan ja Lapin hyvinvointialueiden tulokset ovat sekä viides- että kahdeksaluokkalaisilla tytöillä ja pojilla valtakunnallisia tuloksia heikompia.

Linkki tietokantaan, josta löytyy Move! -mittausten tulokset kuntakohtaisesti, maakuntakohtaisesti ja valtakunnallisesti (Move! -tulokset löytyvät alasivulta 9/9):

<https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiaOGFkMTVjYmEtYTcwZS00MDg5LTkyZTEtMTk0NmZkMWU5NjE2IiwidCI6IjxkMDczODIkdjQ0YjgtNDcxNi05ZGEyLW00ZTNhY2YwMzBkYiIsImMiOiJh9>

Kauniaisten ja muiden kuntien Move! -raportit ovat kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa:

https://a3s.fi/move2022_kuntaraportit/index.html

2.4.2 Kouluterveyskysely

Vuoden 2023 kouluterveyskyselyn tulokset esitellään omana asiana valiokunnille, kun tarkempi analyysi tuloksista on valmistunut.

2.4.3 Opetushenkilöstön hyvinvointikysely 2023

Sivistystoimen keväällä 2023 toteuttamaan kyselyyn vastasi opetuspalveluista 69 henkilöä: 78 % peruskoulusta ja 23 % lukiosta. Kysely sisälsi väittämiä, joita arvioitiin Likert-asteikolla (täysin samaa mieltä - osittain samaa mieltä - osittain eri mieltä - täysin eri mieltä).

Sanallinen yhteenveto tuloksista:

- Vastaajien yleinen vointi on hyvä.
- Noin 20 % kokee terveydentilaan ja stressinhallintaan liittyvää tyytymättömyyttä.
- Enemmistö pitää työtään mielekkäänä ja energisoivana.
- Monet kokevat onnistumisen tunteita ja kantavansa vastuun omasta työstään.
- Digitaalinen osaaminen koetaan riittäväksi useimmissa tapauksissa.
- Palautumisen taso työstä vaihtelee, neljäsosa palautuu hyvin, mutta yli kolmasosa kokee työnsä kuormittavaksi.
- Apua ylikuormitustilanteissa ei aina uskalleta pyytää.
- Vastaajista 44 % kokee saavansa riittävästi tukea esimiehiltä, mutta noin neljännes ei ole aina tyytyväinen saamaansa tukeen.
- Yli puolet kokee vaikeuksia keskittyä työhönsä ilman keskeytyksiä.
- Vain kolmasosa vastanneista on täysin samaa mieltä siitä, että työyhteisössä kaikkia kohdellaan tasa-arvoisesti.

Yhteenvetona voidaan todeta, että suurin osa opettajista kokee työnsä mielekkääksi ja onnistumisen tunteita tuovaksi. He myös ilmoittavat riittävästä tuesta esimiehiltään ja kantavat vastuun omasta työstään. Toisaalta heidän mahdollisuutensa keskittyä työhönsä voivat vaatia parannuksia. Opettajien digitaalinen osaaminen näyttää olevan kohtuullisella tasolla, ja he kokevat voivansa hallita stressiä suurelta osin. Työyhteisön tasa-arvoisuudessa on jonkin verran vaihtelua, ja yleinen hyvinvointi vaikuttaa olevan kohtuullisen hyvä.

2.5 Digitalisaation seuranta

Sivistystoimessa toimitaan aktiivisesti digitalisaation kehittämiseksi kaikissa yksiköissä. Kehitystyö on jatkuvaa ja pohjaa kaupungin strategiaan ja digitalisaatio-ohjelmaan. Kaupungin strategiassa on toimenpiteenä digiosaamisen varmistaminen koko väestössä, mitä seurataan ”digikursseille” osallistujien määrän kautta (ks. taulukko 13). Granin DigiLabin toiminta on yksi keskeinen väylä kyseisen toimenpiteen edistämiseksi.

Taulukko 13. ”Digikursseille” osallistujien määrä (OVK2/2023)

Digikerhot (alakoulu)	50
Kesäkurssit (alakoulu)	50
Koululaisvierailijat	410
Päiväkoti-ikäiset	20
Avoimet ovet (kaikenikäiset)	30
Luennot (seniori-ikäisiä)	130

DigiLab on monipuolinen oppimisympäristö oppilaiden, opettajien, nuorisotoimen ja muiden kuntalaisten käyttöön. Täällä sukupolvet ja eri kieliryhmät kokoontuvat samoin ehdoin. Päiväkodit ja koululuokat käyvät DigiLabissa päivisin ja iltaisin järjestetään erilaisia työpajoja ja koulutuksia muille kuntalaisille mahdollisuuksien ja kysynnän mukaan. DigiLabilla käytössä olevia teknologioita ovat esimerkiksi 3D-tulostus ja -mallinnus, virtuaalitodellisuuslasit, tarra- ja suurkuvatulostin, robotiikka, älytekstiilit sekä Micro:bit ja muu pienenälektronikka.

2.5.1 Oppika

Opetuksessa digitalisaation tasoa ja osaamista seurataan Oppika kyselyllä, jotka on suunnattu perusopetuksen 2., 5. ja 8. luokan oppilaille ja lukion 1. vuoden opiskelijoille. Tuloksia hyödynnetään opetuksen digitalisaation kehitystyössä. Oppika-tuloksia vuodelta 2021 ei kirjattu, koska kyseinen järjestelmä poistui teknisistä syistä käytöstä marraskuussa 2021 ja Kauniaisten kyselyt oli ajoitettu tehtäväksi vasta tämän jälkeen. Oppika -tulosten seuranta jatkettiin loppuvuodesta 2022. Sivistystoimen IT-asioista vastaava suunnittelija on koonnut tuloksista seuraavat yhteenvetokuvat ja tuonut esiin muutamia keskeisiä nostoja tuloksista.

Kauniaisten 2.-luokkalaisten tuloksista tarkasteluun on nostettu vuorovaikutus ja verkostoituminen sekä oma tuottaminen, joiden tulokset ovat hieman alhaisemmat verrattuna muiden kuntien oppilaiden tuloksiin. Tuloksista selviää muun muassa, että kauniaislaiset tokaluokkalaiset käyttävät vähemmän Snapchatia ja Youtubea kuin muualla, toisaalta he käyttävät enemmän Facebookia. Lähemmin tarkasteltuna tuloserot ovat kuitenkin varsin pieniä.

Kuva 2. Oppika kysely 2022: Kauniaisten 2.-luokkalaisten yhteenveto

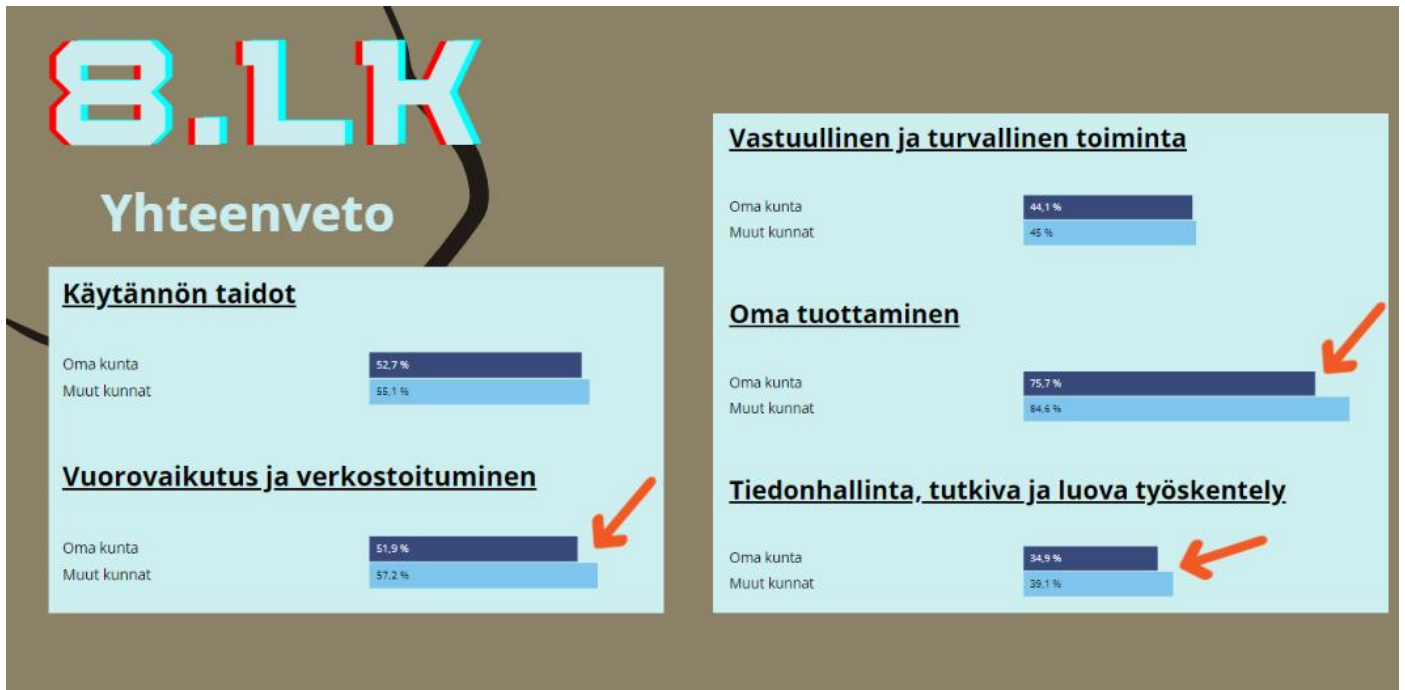
Kauniaisten 5.-luokkalaisten tuloksista selviää, että he käyttävät monipuolisesti eri viestintäkanavia kommunikoimiseen. Lähes kaikilla vitosluokkalaaisilla on ystäviä, joiden kanssa ollaan yhteydessä vain verkossa. Käytännön taitojen tulosten pohjalta olisi hyvä harjoitella tietokoneella kirjoittamisen tekniikkaa näppäilytarkkuuden -ja ketteryuden kehittämiseksi. Vastuullisen ja turvallisen toiminnan tuloksista nousee esiin, että tekijänoikeuksista ei tiedetä tarpeeksi, mitä olisi syytä harjoitella lisää.

Kuva 3. Oppika kysely 2022: Kauniaisten 5.-luokkalaisten yhteenveto

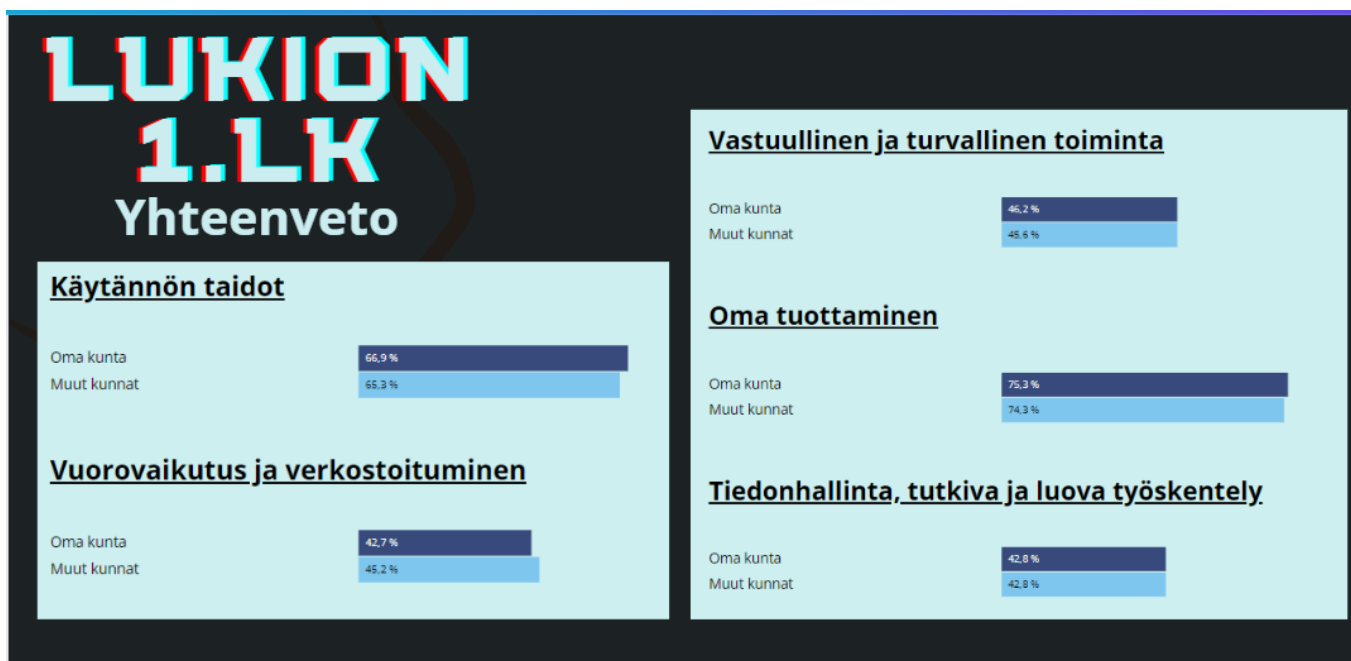
Kauniaisten 8.-luokkalaisten vastauksista selviää, että neljäsosa oppilaista ei ole käyttänyt Wordia tai vastaavaa ja viidesosa oppilaista ei ole käyttänyt Powerpointia tai vastaavaa. Oppilaat käyttävät arjessaan monipuolisesti erilaisia viestintäkanavia ja sähköisiä oppimisympäristöjä käytetään päivittäin.

Kuva 4. Oppika kysely 2022: Kauniaisten 8.-luokkalaisten yhteenveto

Kauniaisten lukiolaisten vastauksista selviää, että opetuksessa ja opiskelussa käytetään laajasti muitakin ohjelmia kuin perustyökaluja. Kolmasosa lukion vastaajista on kokenut häiritsevää käytöstä netissä muutaman kerran.

Kuva 5. Oppika kysely 2022: lukion 1. vuoden opiskelijoiden yhteenveto (Kauniainen)

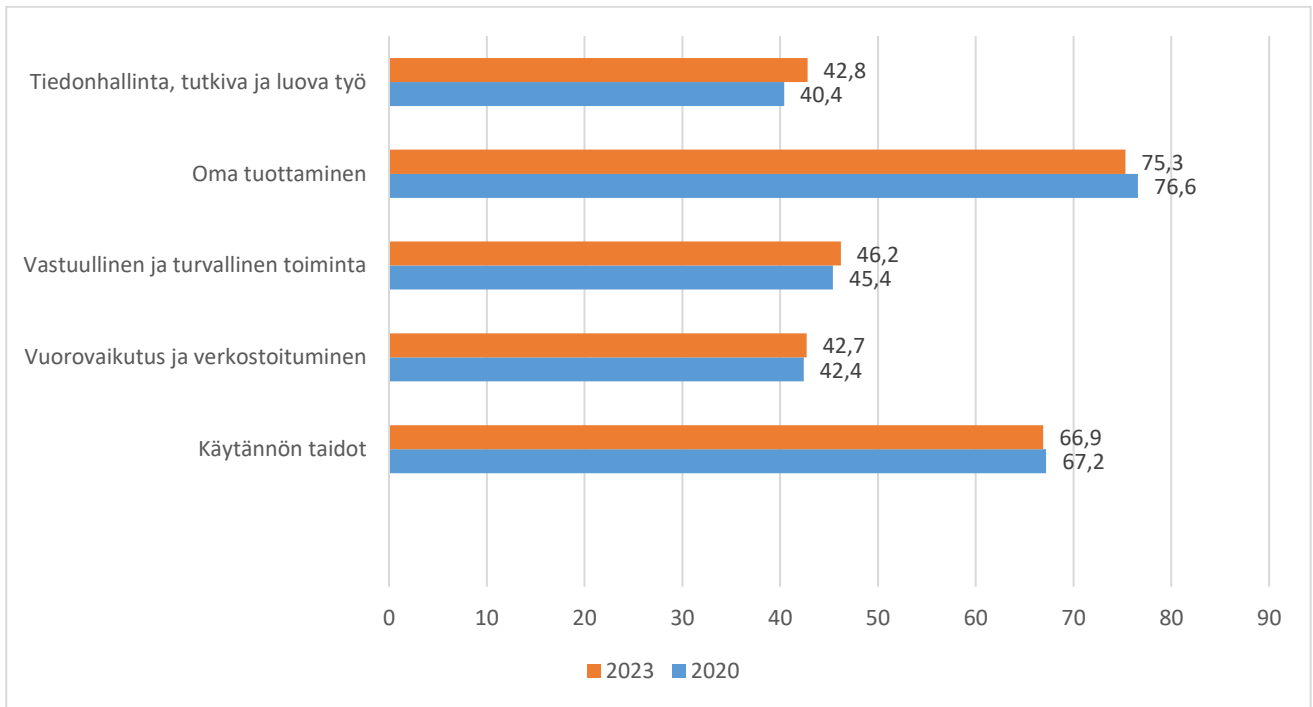
Yhteenvetona todettakoon, että Kauniaisissa käytetään sähköisiä oppimateriaaleja monipuolisesti ja laajasti. Oppilailla on keskimäärin hieman monipuolisempaa kokemusta erilaisista digivälineistä kuin muualla Suomessa. Vielä voisi harjoitella lisää näppäimistökirjoitustekniikoita ja tekijänoikeusasioita. Yläkoulussa tulisi varmistaa, että kaikki pääsevät käyttämään Wordia ja Powerpointia perustaitojen kartuttamiseksi, sillä neljäsosa vastaajista ei omien sanojensa mukaan ole käyttänyt tekstinkäsittelyohjelmaa eikä viidesosa diaesitysohjelmaa. Lukion tulokset ovat hyvin lähellä valtakunnallisia tuloksia.

Vertailtaessa Kauniaisten vuoden 2020 tuloksia vuoden 2023 tuloksiin taso on pysynyt pitkälti samana sekä perusopetuksessa että lukiossa (ks. taulukko 14 ja 15).

Taulukko 14. Perusopetuksen (2.lk, 5.lk ja 8.lk) TVT-kyselyt, Kauniaisten vuoden 2020 ja 2023 tulosten vertailu

	Vuosi 2020 (%) 2.lk / 5.lk / 8.lk	Vuosi 2023 (%) 2.lk / 5.lk / 8.lk
Käytännön taidot	29.6 / 47 / 52.4	29.9 / 47.2 / 52.7
Vuorovaikutus ja verkostoituminen	76.8 / 28.8 / 51.1	77.4 / 25.8 / 51.9
Vastuullinen ja turvallinen toiminta	28.1 / 30.9 / 44	28.1 / 30.5 / 44.1
Oma tuottaminen	25.4 / 46.4 / 76.3	26.4 / 45.5 / 75.7
Tiedonhallinta, tutkiva ja luova työ	56 / 39.5 / 35.6	55.3 / 39.6 / 34.9

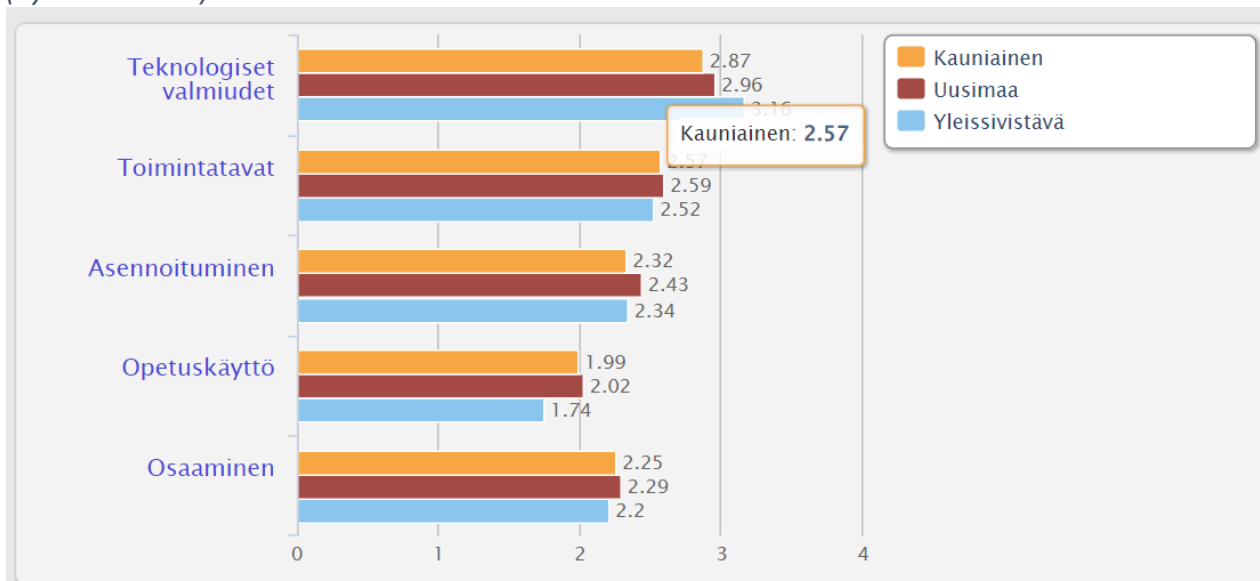
Taulukko 15. Lukion TVT-kysely, Kauniaisten vuoden 2020 ja 2023 tulosten vertailu (%)

2.5.2 Opeka

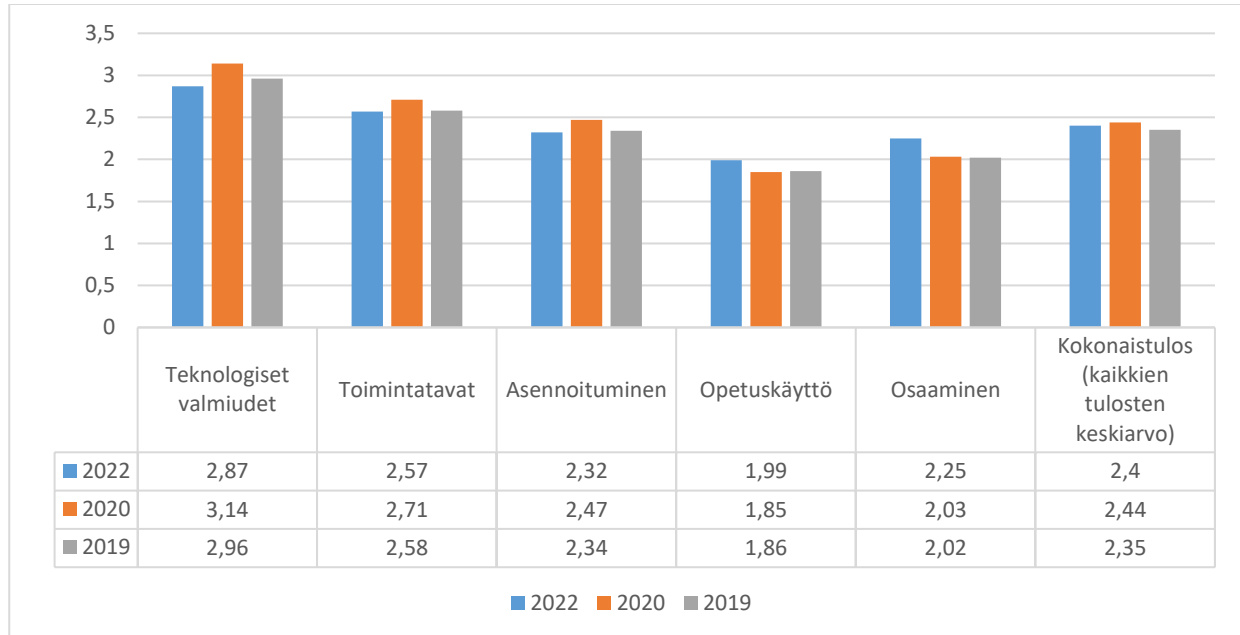
Vastaavasti opettajien digiosaamista ja tieto- ja viestintätekniikan taitoja seurataan Opeka-kyselyllä. Kauniaisten tulokset vastaavat pääosin muun Uusimaan tasoa.

Taulukko 16. Henkilöstön Opeka-kyselyn tulokset, vertailu Kauniainen, Uusimaa ja muu Suomi (=yleissivistävä)

Taulukkoon 17 on koottu Kauniaisten opettajien tulosten kehitystä vuosilta 2019, 2020 ja 2022. Taso on pysynyt pitkälti samana, eikä tuloksissa ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vuosien välillä. Positiivista kuitenkin on, että arvio omasta osaamisesta on parantunut.

Taulukko 17. Opettajien digiosaaminen ja tieto- ja viestintätekniikan käyttö: Kauniaisten kehitys 2022, 2020 ja 2019 (Opeka-kysely)

3 Lopuksi

Edeltävässä raportissa kuvatuista arviointituloksista nousi esiin teemoja, joihin on syytä kiinnittää enemmän huomiota: koronapandemian jälkeiset oppimis- ja hyvinvointihaasteet, kiusaaminen, lasten ja nuorten liikkuvuus ja fyysinen toimintakyky, S2-oppilaiden osaamistaso ja oppimistulokset. Myös tämän raportin tuloksista nousee osin samoja huolenaiheita, joita on tärkeää seurata jatkossakin ja kehittää parempaan suuntaan.

Edellä mainitut huolenaiheet nousevat keskeisesti esiin myös uuden hallitusohjelman tavoitteissa (Vahva ja välittävä Suomi: Neuvottelutulos hallitusohjelmasta 16.6.2023). Hallitusohjelmassa otetaan kantaa niin kiusaamiseen, lasten ja nuorten liikkumiseen, S2-opetukseen kuin oppimistulosten kansalliseen heikentymiseen. Hallituskaudelle on muun muassa asetettu tavoitteeksi, että varhaiskasvatuksen laatu paranee, suomalaisten oppimistulokset ja koulutustaso nousevat, perustaitojen osaaminen vahvistuu ja jokainen saavuttaa peruskoulusta riittävät perustiedot sekä kaiken ikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän.

Keskeisiä kehittämisteemoja ja toimenpiteitä arviointitulosten pohjalta

Seuraavaksi kuvataan yllä mainitut teemat huomioiden keskeisiä toimenpiteitä, joita huolenaiheen eteen on jo tehty tai on tavoitteena tehdä Kauniaisissa. Lisäksi tuodaan esiin joitakin hallitusohjelman kirjauksia, joilla pyritään edistämään tavoitteita kansallisesti. Ulkoisten arviointien (kuten Karvi ja PIRLS) kohdalla kuvataan tutkimusraporteista nousseita keskeisiä havaintoja ja kehittämissuosituksia, joita arviointiasiantuntijat ovat esittäneet.

Loppuun on lisäksi kuvattu tulevaisuuden toimintaympäristöä ja palveluntarpeen muutoksia, joita väestönkehityksestä mahdollisesti seuraa - ei niinkään arviointituloksiin liittyvänä kehittämisteemana, vaan ennakoitavana ja huomioon otettavana asiana tulevaisuuden toiminnan suunnittelun kannalta.

Hyvinvointityö Kauniaisissa

Vuoden 2021 jälkipuoliskolla aloitettiin koronapandemiasta normaaliin elämään siirtymistä koskeva työ (ns. koronaexit). Opetushallituksen myöntämää korona-avustusta käytetään lasten ja nuorten lisätukeen yksikköjen katsomalla tavalla, esimerkiksi on palkattu resurssiopettajia ja kehitetty Porttiluokkatoimintaa. Kouluissa jatketaan aktiivista työtä pandemian aikana syntyneiden hyvinvointierojen ja oppimistulosten erojen tasaamiseksi.

Sivistystoimessa on kehitetty moniammatillisia yhteistyömuotoja sosiaali- ja terveystoimen kanssa toteuttamalla lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Jatkossa yhteistyötä jatketaan hyvinvointialueen palveluiden kanssa. Suunnitelman toimenpiteinä ovat ehkäisevä päihdetyö, osallisuusohjelma ja kotouttamisohjelma sekä Grani-malli. Nuorisotakuumallin tavoitteena on löytää jatkopaikka kaikille nuorille 9. vuosiluokan jälkeen sekä minimoida nuorten työttömyys.

Kauniaisissa on kehitetty koulujen hyvinvointiopetusta lasten ja nuorten sekä opettajien hyvinvoinnin tukemiseksi. Hyvinvointiopetuksen opetussuunnitelma on hyväksytty valiokunnissa (SOVV 07.06.2023 § 34 ja SUUS 31.05.2023 § 35) ja otettu kouluissa käyttöön 1.8.2023. Kauniaisissa tunne- ja vuorovaikutustaitoja harjoitellaan systemaattisesti, johdonmukaisesti ja tavoitteellisesti osana hyvinvointiopetusta. Hyvinvointiopetus tukee ja edistää oppilaiden oppimista, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Nämä tukevat kouluun sitoutumista sekä läsnäoloa, mikä vahvistaa osaltaan poissaolojen ehkäisemiseksi tehtävää työtä. Hyvinvointiopetusta järjestetään 1 vuosiviikkotunti jokaisella alakoulun luokka-asteella. Opetustuntien määrä ei oppilailla lisääny, vaan hyvinvointiopetus toteutetaan uudistetun opetussuunnitelman mukaisesti muiden oppiaineiden tunnilla oppimäärää laajentamalla. Kauniaisissa hyvinvointiopetusta on järjestetty yläkouluissa jo vuodesta 2016 1 vuosiviikkotunti yläkoulun aikana omana oppiaineenaan.

Mitä tulee hyvinvointityöhön alle kouluikäisten osalta, uudessa Tammikummun päiväkodissa pilotoidaan mallia positiivisen pedagogiikan päiväkotina. Toiveena on, että jatkossa jokainen Kauniaisten päiväkotit voisi olla jossain vaiheessa positiivisen pedagogiikan päiväkotit.

Kauniaisten koulut ovat keväästä 2023 alkaen osallistuneet KouluKunnossa -kehittämiprojektiin, jonka tavoitteena on vahvistaa oppilaiden kiinnittymistä kouluun ja vähentää poissaoloja. Projektiin liittyy myös KouluKunnossa -läsnäolomalli, jossa on tietoa ja konkreettisia keinoja koulupoissaolojen ennaltaehkäisyyn, varhaiseen puuttumiseen ja oppilaiden vahvaan tukemiseen. On tärkeää selvittää laajasti poissaolojen taustalla olevia moninaisia syitä sekä koulussa että kotona. Poissaolojen taustalla voi olla niin ahdistuneisuutta, pelkoa, oppimisvaikeuksia, yksinäisyyttä ja kiusaamista. Myös ennalta anotut pitkät poissaolot esimerkiksi harrastusten ja lomamatkan takia voivat vaikuttaa heikentävästi oppimiseen ja kouluun kiinnittymiseen. Poissaoloja tulee jokaiselle, mutta pitkittyessään kaikki poissaolot ovat ongelmallisia. Tutkitun tiedon mukaan riskitekijät kasvavat 10 % poissaolon jälkeen. Onkin tärkeää, että ymmärretään läsnäolon merkitys oppimisen ja hyvinvoinnin kannalta sekä poissaolojen merkitys riskitekijänä. Lisätietoja projektista: <https://www.koulukunnossa.fi/>.

Kauniainen jatkaa Harrastamisen Suomen malli –hankkeen mukaista toimintaa järjestämällä koululaisille Granimallin kerhoja. Granimallin tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Harrastustarjonnan valinnassa kuullaan lapsia ja nuoria koululaiskyselyiden kautta. On tärkeää huomioida erityisesti ilman harrastusta olevat ja harrastuspudokkaat nuoret, miten heidät saataisiin pysymään toiminnassa mukana. Sekä Grani-mallin kerhoja että koulujen omia kerhoja on tarjolla läpi vuoden. Lukuvuonna 2022–2023 järjestettiin alakoulussa 21 Granimallin kerhoa ja yläkoulussa 11, eli yhteensä 32 kerhoa. Kerhoihin on osallistunut alakouluista 348 ja yläkouluista 77 oppilasta. Lukuvuodeksi 2023–2024 on perustettu kerhoja seuraavasti: alakouluun 19, yläkouluun 7 ja 5.–9.-luokkien oppilaille 2 kerhoa, eli yhteensä 28 kerhoa. Kunhan malli saadaan juurrutettua pysyväksi toimintatavaksi Kauniaisiin, tulevaisuuden tavoitteena olisi laajentaa Granimallin toimintaa myös lukiolaisille. Lukiolaisille suunnattu toiminta ei kuulu Harrastamisen Suomen mallin -piiriin, joten se vaatisi kunnalta omaa rahoitusta.

Kiusaamiseen, syrjintään, häirintään ja väkivaltaan puuttuminen

Opetushallituksen (1.5.2022) tekemät täsmennykset opetussuunnitelmien perusteisiin ja määräyksiin mahdollistavat nykyistä tehokkaammat ja oikea-aikaiset keinot puuttua kiusaamiseen,

syrijntään, häirintään ja väkivaltaan esiopetuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa 1.8.2022 alkaen. Kauniaisten koulujen paikallisia opetussuunnitelmia päivitettiin vastaamaan näitä määräyksiä. Myös muut suunnitelmat, säännöt, toimintatavat ja seuraamuskäytänteet on tarkistettu ja päivitetty vastaamaan opetussuunnitelmamuutoksia (SOVV 18.08.2022 § 43 ja SUUS 25.8.2022 §35).

Kauniaisten kiusaamisen ennaltaehkäisemisen ohjelma on otettu käyttöön kaikissa kouluissa. Ohjelma on hyväksytty valiokunnissa kesällä 2023 osana koulujen opiskeluhoitosuunnitelmaa (SUUS 31.05.2023 § 32 ja SOVV 07.06.2023 § 33). Kauniaisten kiusaamisen vastainen suunnitelma 2023–2025 on luettavissa osoitteessa: <https://kauniainen10fi.oncloudos.com/kokous/2023391-12-28815.PDF>

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi) toteutti vuosina 2021–2022 kiusaamisten vastaisten menetelmien arvioinnin. Kauniaisista Hagelstamska skolan osallistui kyseiseen arviointiin ja tuloksia odotetaan saapuviksi loppuvuodesta 2023. Arvioitavat menetelmät olivat Gutsy Go, K-0, KiVa Koulu, Oulun tunne- ja turvataitokasvatus, Tukioppilastoiminta, Verso-sovittelu ja Vänelevsverksamheten. Arvioinnista on julkaistu (11:2023) raportti (https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_1123.pdf), jossa kuvataan tuloksia eri kiusaamisen vastaisten menetelmien käytettävyydestä, juurrutettavuudesta ja tuloksellisuudesta. Arvioinnin perusteella Karvista annettiin seuraavat suositukset:

1. Kouluissa tulee täsmentää menetelmien rooli kiusaamista ehkäisevässä työssä.
2. Kiusaamiseen puuttumisen tapoja tulee tehdä näkyviksi.
3. Kiusaamisen vastaiselle työlle tulee varata kouluissa riittävät resurssit.
4. Menetelmien kehittämisessä tulee huomioida paremmin niiden rinnakkainen käyttö.
5. Menetelmien jatkuvaa arviointia tulee kehittää.
6. Oppilaiden ja huoltajien roolia koulujen kiusaamien vastaisessa työssä tulee vahvistaa.

Uutena puuttumisen muotona Kauniaisten sivistystoimessa on käynnistetty vuonna 2023 Ankkuritoimintaa, jonka tavoitteena on katkaista lasten ja nuorten alkuvaiheessa oleva syrjäytymis- ja rikoskierre. Ankkuritoiminnalla tarkoitetaan moniammatillista yhteistyötä, joka kohdistuu lasten ja nuorten (alle 18-vuotiaiden) hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennaltaehkäisemiseen. Lisäksi ankkuritoiminnassa pyritään ehkäisemään väkivaltaista radikalisoitumista ja ääriajattelua. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisessa tiimissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta, terveystoimesta ja nuorisotoimesta. Ankkuritoiminnan tehtävänä on tarjota nuorelle ja perheelle yksilöllistä ja kokonaisvaltaista tukea varhaisessa vaiheessa ja tarvittaessa ohjata hoidon, palveluiden ja tuen piiriin muille asiantuntijoille.

Lasten ja nuorten liikkumisen edistäminen

Lapsuus on tärkeää aikaa liikuntatottumusten muotoutumiselle. Kotona opitut liikuntatottumukset luovat pohjaa lapsen liikuntasuhteen kehittymiselle, mitä koulujen liikuntakasvatuksen on tarkoitus täydentää, tukea ja ennen kaikkea mahdollistaa positiivisia liikuntakokemuksia sekä

antaa valmiuksia terveyden edistämiseen liikunnan kautta.⁷ Liikunnan ja terveystiedon opettajat ry:n erityisasiantuntijan mukaan nykyisessä liikunnanopetuksessa on kuitenkin haasteita, jotka heikentävät liikuntatuntien vaikuttavuutta, kuten liian suuret ryhmäkoot, liikuntapedagogisen koulutuksen puute ja liikuntatuntien vähyys. Ongelmia voisi lähteä ratkaisemaan esimerkiksi pienentämällä ryhmäkokoja, lisäämällä liikuntapedagogista koulutusta myös alakoulun opettajille ja lisäämällä liikuntatuntien määrää kouluissa.⁸ Lukiolaisnuorten liikunnan lisäämiseksi hallitusohjelmaan on kirjattu tavoitteeksi selvittää ja arvioida mahdollisuutta toteuttaa liikunnanopetus viikoittaisena oppiaineena koko lukiokoulutuksen ajalle.

Kauniaisten sivistystoimessa toteutetaan liikunnan edistämishjelmaa laajassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tavoitteellisesti urheilua harrastavien nuorten koulutyön ja liikuntaharrastuksen yhteensovittamista tuetaan koulussa. Koulujen tehtävä on myös tukea erityisesti niitä nuoria, jotka liikkuvat hyvin vähän. Koulujen tavoitteena on kehittää uudenlaisia toimintamalleja liikunnan lisäämiseksi koulupäivän sisällä sekä vahvistaa jo tuttuja tapoja lisätä liikuntaa arkeen. Liikkumisen edistäminen on oppimisympäristöjen suunnittelussa ja toteutuksessa eräs tärkeimmistä kriteereistä kouluissa.

Vaikka Kauniaisten Move! -liikuntatutkimuksen tulokset ovat pääosin parantuneet viime vuodesta, on syytä kantaa huolta niistä oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä haittaavalla tasolla. Tutkimuksen perusteella Kauniaisten viides- ja kahdeksaluokkalaisista tämä huoli koskee lähes joka viidettä (18,3 %). Synä liikkumisen vähenemiselle voidaan pitää runsasta istumista, arjen passivoitumista ja digilaitteiden käytön lisääntymistä. Digilaitteet tuovat runsaasti hyötyä ja helpotusta arkeen, mutta samalla luovat haasteita kaikenikäisten fyysiselle aktiivisuudelle, unen saannille, keskittymiskyvylle ja mielen hyvinvoinnille. Nykyisin puhutaan myös digitaalisesta hyvinvoinnista, mikä vaatii harjoittelua, jotta osaa ehkäistä digilaitteiden haittavaikutuksia ja käyttää niitä tavalla, joka tukee sosiaalista, fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia.⁹

Perustaitojen vahvistaminen ja oppimistulosten parantaminen

Suomalaisten oppimistulokset ovat olleet PISA-tutkimusten mukaan laskusuunnassa vuodesta 2006 alkaen. Erityisesti perustaitojen (luku-, kirjoitus- ja laskutaito) heikkeneminen huolestuttaa. Hallitus esittääkin perusopetuksen vähimmäistuntimäärän kasvattamista 2–3 vuosiviikkotunnilla laajentamatta opetussuunnitelmaa. Lisäyksellä tavoitellaan lisätunteja erityisesti alakoulun vuosiluokille luku-, kirjoitus- ja laskutaidon opettamiseen. Lisäykset jätetään toteutettavaksi paikallisin päätöksin.

Vuoden 2024 talousarvioehdotuksessa Kauniaisten opetustoimen tavoitteena on tarkistaa perusopetuksen tuntijakoa riittävien perustaitojen varmistamiseksi. Talousarvioehdotukseen on myös kirjattu hyvinvointipalveluiden osalta, että kehitetään yhdessä varhaiskasvatuksen ja

⁷ Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. ”Oppiaineet: Liikunta”.
<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/oppiaineet/530525>

”Liikunta vaikuttaa lapsen ja nuoren kehitykseen.” (Päivitetty 10.8.2023) <https://ukkinstituutti.fi/liikkuminen/liikkumisen-vaikutukset/liikunta-ja-lapsen-ja-nuoren-kehittyminen/>

⁸ Liikunnan ja terveystiedon opettajat ry:n erityisasiantuntija Heidi Rautjärven kommentit Helsingin sanomien artikkelissa ”Lapset huolestuvat hikoilusta ja sykkeen noususta” 23.10.2023, <https://www.hs.fi/urheilu/art-2000009905779.html>)

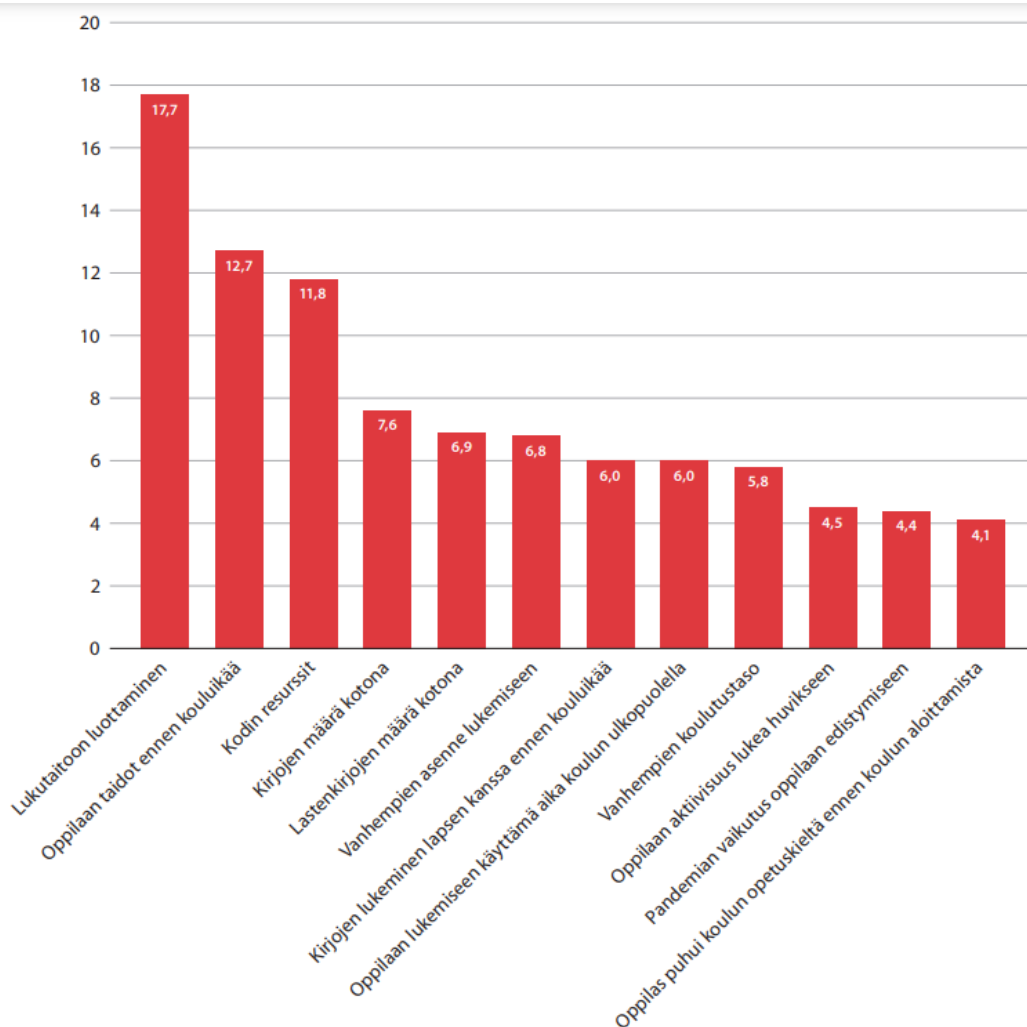
⁹ ”Digilaitteet ja hyvinvointi”. <https://www.netari.fi/digilaitteet-ja-hyvinvointi/>

opetuksen kanssa vaikuttavat yhteistyömallit lasten, nuorten ja perheiden lukevan elämäntavan vahvistamiseksi.

Kauniaisista Granhultsskolan suoriutui hienosti vuoden 2021 PIRLS-lukutaitotutkimuksessa muun Suomen tasoon ja kansainväliseenkin tasoon nähden. Siitäkin huolimatta, että suomalaiset oppilaat ovat olleet pitkään kansainvälisissä arvioinneissa lukutaidon osaamisen kärjessä, on edelleen tärkeää tehdä näkyväksi lukutaidon merkitystä, sillä hyvä lukutaito ei ole itsestäänselvyys. Tutkimusten mukaan suomalaisten lasten ja nuorten lukuinto on vähentynyt ja heikkojen lukijoiden määrä on kasvanut. Erityisesti tämä on näkynyt perusopetuksen loppupuolen oppilailla. Suomessa ero sukupuolten välillä tyttöjen hyväksi on ollut erityisen suuri ja näkynyt lukutaidon arvioinneissa jo vuosikymmeniä. Oppilaiden osaamiserot ovat myös kasvussa: hyvien lukijoiden määrä vähentynyt ja heikkojen lisääntynyt merkittävästi. Suomen- ja ruotsinkielisten koulujen oppilaiden välillä ei havaittu merkittäviä eroja lukutaidossa. Edellä mainitut huomiot tulevat ilmi Koulutuksen tutkimuslaitoksen (2023) PIRLS-tutkimukseen pohjautuvassa raportissa¹⁰. Seuraavassa kuvassa on vielä havainnollistettu eri tekijöitä, jotka selittävät suomalaisten lasten lukutaidon vaihtelua:

¹⁰ Koulutuksen tutkimuslaitoksen (2023) raportti ”Puoli tuntia lukemista - Kansainvälinen lasten lukutaitotutkimus (PIRLS 2021)” luettavissa osoitteessa: https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/86985/978-951-39-9620-8_KTL-T_37_jyx.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kuva 6. Suomalaisen neljäsluokkalaisten lukutaidon vaihtelua eniten selittäviä tekijöitä (Koulutuksen tutkimuslaitoksen raportti, 2023)

Lukutaidon lisäksi arviointiraportissa kuvattiin Karvin B1-ruotsin arvioinnin tuloksia. Kasavuoren koulun oppilaiden keskiarvoa paremmat tulokset osoittavat, että koulussa on onnistuttu hyvin ruotsin kielen opetuksessa. Positiivista tuloksissa oli myös se, että Kauniaisten oppilaiden arviot omasta ruotsin kielen taidosta olivat hieman paremmat kuin otoksen muilla oppilailla. Kuten edellä olevassa kuvassakin (kuva 6) ilmenee, luottamus omiin taitoihin on hyvin tärkeä tekijä oman taidon kehittymisen kannalta. Myös Karvin arvioinnista julkaisema raportti¹¹ (2023) vahvistaa tätä ajatusta. Sen mukaan osaamiseen selkeimmin yhteydessä olevat yksittäiset taustatekijät olivat oppilaiden käsitykset omasta osaamisesta ja ruotsin kielen hyödyllisyydestä sekä muun muassa ruotsin käyttö vapaa-ajalla, ruotsista oppiaineena pitäminen ja ruotsin oppituntien työskentelytavat. Karvin raportin mukaan erot sukupuolten välillä olivat arvioinnin tulosten mukaan pienet. Tuloksiin selkeästi vaikuttava taustatekijä oli oppilaan jatkokoulutussuunnitelmat: lukioon aikovien oppilaiden tulokset olivat huomattavasti paremmat kuin ammatilliseen koulutukseen aikovien. Oppilaiden näkemykset ruotsin kielen hyödyllisyydestä olivat heikentyneet aiemmasta tutkimuksesta.

¹¹ Karvin tutkimusraportti "A-ruotsin oppimistulokset perusopetuksen päättövaiheessa 2022", julkaisu 24:2023. Luettavissa osoitteessa: https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/Karvi_2423.pdf

Karvin kehittämissuosituksen ja johtopäätökset ruotsin kielen tuloksista (koulutuksen järjestäjän kannalta olennaiset):

- Toisen kotimaisen kielen opetuksen ja oppimisen jatkumo tulee rakentaa niin, että opetukselle asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa.
- Heikosti ruotsia osaavia oppilaita tulee kannustaa ja tukea kielen opiskelussa ja huolehtia siitä, että he saavuttavat opiskelulle asetetut tavoitteet. Opetuksen eriyttämiseen tarvitaan lisää materiaalia ja painettuja harjoituskirjoja
- Ruotsin kielen käyttömahdollisuuksia tulee tehdä koulussa näkyvämmäksi.
- Erityisesti oppilaiden taitoja tulkita tekstejä tulee kehittää määrätietoisesti.
- Oppilasarvioinnin yhdenmukaisuutta koulujen ja oppilaiden välillä tulee parantaa tuottamalla malliarviointeja eri arvosanoilla vaaditusta osaamisesta ja velvoittamalla kaikkia opettajia osallistumaan eri tavoitealueiden osaamista avaavaan arviointikoulutukseen.

S2-oppijoiden tukeminen

Kauniaisten kouluissa tehdään aktiivista työtä Suomeen kotoutuneiden muista kulttuureista lähtöisin olevien lasten kanssa, jotta varmistetaan heille yhdenvertainen koulutuspolku Kauniaisissa. Kauniaisissa S2-oppilasmäärä on ollut kasvussa suomenkielisessä perusopetuksessa. Haasteena on S2-tuen tasapuolinen jakautuminen eri luokkien ja oppiaineiden välillä sekä tuen riittävyys. Myös hyvin heterogeeniset opetusryhmät tuovat haasteita. Suomenkielisessä perusopetuksessa on vuonna 2023 noin 15 prosenttia S2-oppilaita ja ruotsinkielisessä perusopetuksessa osuus on noin 3 prosenttia (tilanne 20.9.2023).

Tässä arviointiraportissa kuvatun B1-ruotsin oppimistulosarvioinnin tulokset S2-oppilaiden osalta ovat otokseen verrattuna keskivertoa paremmat. Verrattuna koulun ei S2-oppilaisiin tulokset ovat kuitenkin heikommat. Kuten aiemmatkin Karvin oppimistulosarviointit (mm. matematiikan arviointi vuonna 2021 ja A-englannin arviointi vuonna 2021) ovat osoittaneet, suomea toisena kielenä opiskelevien S2-oppilaiden osaamisen kehitys laahaa muiden oppilaiden kehitystä jäljessä. Ongelma on valtakunnallinen. On syytä kiinnittää huomiota siihen, miten S2-oppilaiden opetusta tulisi alkuopetuksessa kehittää, jotta osaamisero muihin, ei S2-oppilaisiin verrattuna kapenisu eikä kasvaisi. On tärkeää varmistaa riittävät resurssit S2-oppijoiden tukemiseen. Kauniaisten suomenkieliseen opetukseen onkin esitetty vuodelle 2024 resurssiopettajien ja erityisluokanopettajan lisäystä.

Hallitusohjelmassa on niin ikään huomioitu huoli S2-opetuksessa olevien oppilaiden osaamisen kehityksestä. Hallituskaudelle on asetettu tavoitteeksi S2-opetuksen toimivuuden arviointi. Positiivista on myös, että hallitus pyrkii mahdollistamaan valmistavan opetuksen jatkumisen kahteen vuoteen tilanteissa, joissa se arvioidaan tarpeelliseksi riittävien kielellisten valmiuksien varmistamiseksi.

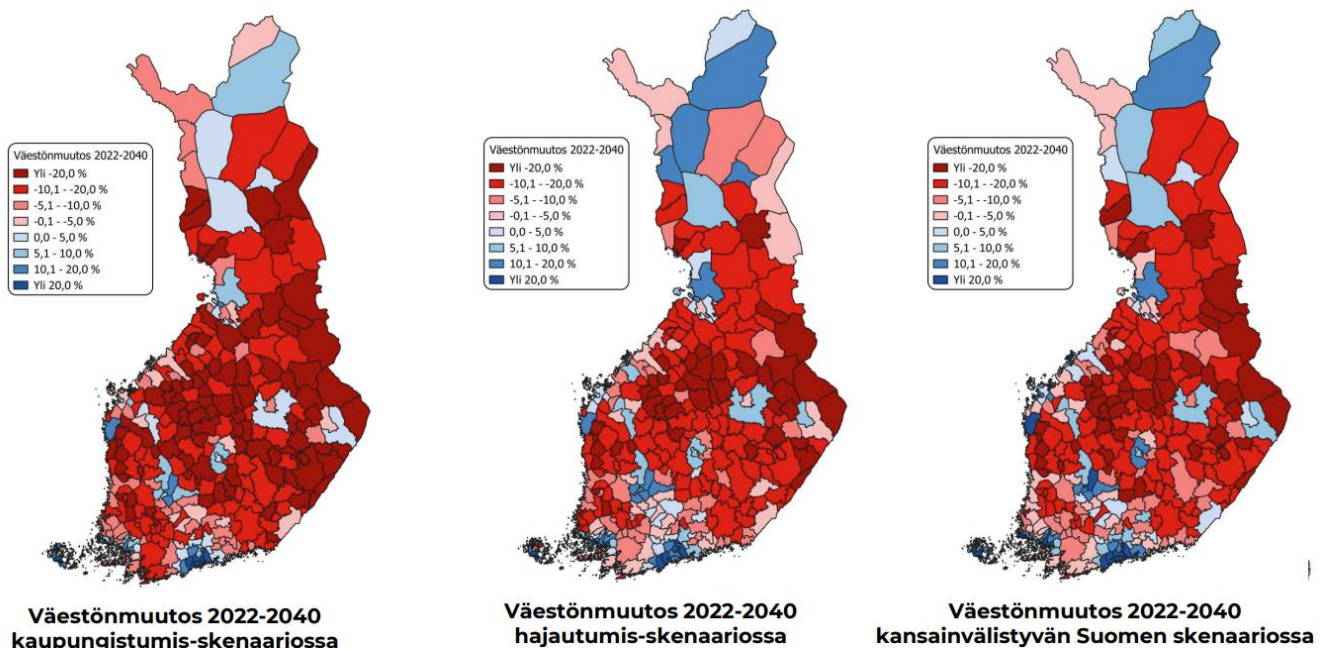
Tulevaisuuden palveluntarpeen ennakointi väestönkehitykseen pohjautuen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla tulevaisuuden palveluntarpeeseen vaikuttaa olennaisesti laskeva syntyvyys sekä vieraskielisten määrän kasvu ja maahanmuutto. Lasten määrä vähenee,

mikä muuttaa tulevan väestönkehityksen mahdollisuuksia ja haastaa kuntien palveluiden tuotantoa. Toinen palveluntarpeeseen vaikuttava tekijä on vieraskielisten ja maahanmuuttajien määrän kasvu, joka kohdistuu etenkin pääkaupunkiseudulle. Syntyvyys on laskenut käytännössä kaikkialla Suomessa, etenkin kotimaisissa kieliryhmissä, mikä korostaa vieraskielisten lasten osuutta. Koko maan tuleva kehitys riippuu lähes täysin tulevasta maahanmuuton tasosta. Koska syntyvyys on laskenut kaikkialla Suomessa, laskee myös peruskouluikäisten määrä lähes kaikissa kunnissa voimakkaasti. Suurimmissa kaupungeissa ja yksittäisissä näiden kehyskunnissa merkittävää supistumista ei tapahdu. Tätä selittää näiden kuntien erittäin nopea kasvu.

Alla on kuvattu mahdollisia skenaarioita siitä, miltä voisi näyttää Suomen väestönkehitys vuonna 2040 (ks. kuva 7). Onkin tärkeää seurata väestöennusteiden kehitystä ja pyrkiä niiden pohjalta ennakoimaan, millaisia haasteita väestörakenteen muutokset tuovat kasvatuksen ja koulutuksen järjestämiseen ja kehittämismahdollisuuksiin tulevaisuudessa.

Kuva 7. Miltä Suomen väestönkehitys näyttää vuonna 2040? Kolme mahdollista skenaariota. (MDI/Rasmus Aro)

Tiedot perustuvat Aluekehittämisen konsulttitoimiston MDI:n väestönkehityksen ennusteisiin (FCG:n webinaari "Väestöennusteista palveluntarpeeseen" 22.9.2023).

Tulevia arviointeja

Säännöllisesti toistuvien sisäisten arviointien lisäksi ainakin seuraavia ulkoisia arviointeja on meneillään tai tulossa lähitulevaisuudessa:

- Karvi: Kiusaamista ehkäisevien sekä hyvinvointia ja työrauhaa parantavien menetelmien arviointi, Hagelstamska skolan osallistui huhtikuussa 2022, tulokset toimitetaan loppuvuodesta 2023.

- Julkaisu (11:2023) tutkimustuloksista on luettavissa osoitteessa:
https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/KARVI_1123.pdf
- Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun seurantalutkimus syksyllä 2023 1. luokkalaisille (Granhultsskolan ja Mäntymäen koulu)
- PISA 2022: tulokset ovat julkistettavissa joulukuussa 2023.
- Lukiolaisten pääkaupunkiseudun opiskelijakysely marras- joulukuussa 2023
- TALIS 2024 - Opetuksen ja oppimisen kansainvälinen tutkimus (Hagelstamska skolan on mukana).

Kuva-, kuvio- ja taulukoluettelot

Kuvat

Kuva 1. Sanapilvi lasten vastauksista kysymykseen: ”Mikä on kivaa päiväkodissa/varhaiskasvatus-/esiopetuspaikassa?” (Kauniainen 2022)

Kuva 2. Oppika kysely 2022: Kauniaisten 2.-luokkalaisten yhteenveto

Kuva 3. Oppika kysely 2022: Kauniaisten 5.-luokkalaisten yhteenveto

Kuva 4. Oppika kysely 2022: Kauniaisten 8.-luokkalaisten yhteenveto

Kuva 6. Oppika kysely 2022: lukion 1. vuoden opiskelijoiden yhteenveto (Kauniainen)

Kuva 6. Suomalaisten neljäsluokkalaisten lukutaidon vaihtelua eniten selittäviä tekijöitä (Koulutuksen tutkimuslaitoksen raportti, 2023)

Kuviot

Kuvio 1. Karvi: Oppilaiden kokonaiskäsitteet ruotsin kielestä ja sen opiskelusta (Kauniaisten tulokset sinisellä, otoksen vihreällä)

Kuvio 2. Karvi: Ruotsin kielen käyttö vapaa-ajalla (Kauniaisten tulokset sinisellä, otoksen vihreällä)

Kuvio 3. Kestävyyskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 4. Kestävyyskunto: 20 m viivajuoksun mediaani (aika), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 5. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 6. Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 7. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 8. Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 9. Liikkuvuus: Kyykistys, 5. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Kuvio 10. Liikkuvuus: Kyykistys, 8. luokka (koko maan tulokset vihreällä, Kauniaisten sinisellä)

Taulukot

Taulukko 1. Kauniaisten varhaiskasvatusyksiköiden arviointien yhteenveto: syksy 2022 ja kevät 2023

Taulukko 2. PKS-asiakaskyselyn 2022 väittämien arviointi, Kauniaisten kehitys vuodesta 2020 vuoteen 2022

Taulukko 3. Kasavuoren koulun oppilaiden tulokset B1-ruotsin oppimistulosarvioinnissa 2022

Taulukko 4. Yhteenveto Kauniaisten tulosten keskiarvioista eri osa-alueissa FUNA-arvioinnissa keväällä 2023

Taulukko 5. Lukutaitotutkimuksen Kauniaisten tulokset (Granhultsskolan); vertailukohtana pääkaupunkiseutu, koko Suomi ja parhaiten menestynyt maa Singapore (PIRLS 2021)

Taulukko 6. Iltapäivätoiminnan arviointi 2019–2022

Taulukko 7. Kauniaisten lukion ja Gymnasiet Grankulla samskolanin tilastoja 2019–2023

Taulukko 8. Perusopetuksen jälkeiset opinnot ja nuorten työllistyminen Kauniaisissa

Taulukko 9. PKS-lukiolaiskyselyn tulosten vertailu 2020–2022

Taulukko 10. Lukiolaisten kokemukset epäasiallisesta käytöksestä (PKS-kysely 2022)

Taulukko 11. Kauniaisten Move! -tulosten yhteenveto, syksy 2022

Taulukko 12. Kauniaisten oppilaiden fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos, syksy 2022

Taulukko 13. ”Digikursseille” osallistujien määrä (OVK2/2023)

Taulukko 14. Perusopetuksen (2.lk, 5.lk ja 8.lk) TVT-kyselyt, Kauniaisten vuoden 2020 ja 2023 tulosten vertailu

Taulukko 15. Lukion TVT-kysely, Kauniaisten vuoden 2020 ja 2023 tulosten vertailu

Taulukko 16. Henkilöstön Opeka-kyselyn tulokset, vertailu Kauniainen, Uusimaa ja muu Suomi (=yleissivistävä)

Taulukko 17. Opettajien digiosaaminen ja tieto- ja viestintätekniikan käyttö: Kauniaisten kehitys 2022, 2020 ja 2019 (Opeka-kysely)